

75 éves az

Új Ember

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS HETILAPJA

LXXVII. évf. 20.

(3795.)

2021. május 16.

Ára 220 Ft

ujember.hu

ujember@ujember.hu

Felemelő szolgálat

*Az esztergomi
Érseki Papnevelő Intézetben
jártunk*

Egyházmegyéink ezekben a hetekben várják azoknak a fiataloknak a jelentkezését, akik hivatást éreznek a papságra. Az esztergomi Érseki Papnevelő Intézetben jártunk, ahol hat egyházmegye papnövendékei készülnek az Egyház, a közösség szolgálatára. A szemináriumban tett látogatásunk során megismerkedtünk az intézménnyel, ahol azok élnek és tanulnak, akik Isten hívásának követésére tették fel az életüket.

Hol élnek ők, és milyen utat járnak be, amíg eljutnak a pappá szentelésig? Milyen környezet veszi őket körül, és hogyan telnek hétköznapjaik a szemináriumban? Kik és hogyan kísérik őket a tanulmányaik során? A három előjáró, Kovács Zoltán rektor, Csépanyi Gábor spirituális, Fejes Csaba prefektus és hat papnövendék válaszoltak meg a kérdéseinket. Ők kalauzoltak bennünket abban a térben, ahol a világtól elvonultan készülnek fel hivatásukra a kispapok.

Csépanyi Gáborral a kápolnában beszélgettünk. A spirituális egyúttal az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye hivatásigazgatója is. Ő az, aki nyílt napokat szervez a papság iránt érdeklődőknek itt, Esztergomban.

(Folytatás a 6. oldalon)

Fotó: Merényi Zita

**A Magyar
Katolikus Püspöki
Konferencia
járóányügyi
intézkedései**

(Részletek a 3. oldalon)

**Egy
„sikertelen élet”
szentsége**

A pápa szentté avatja
Charles de Foucauld-t
2. oldal

**Veszteségeink
és erőforrásaink
a Covid idején**

8. oldal

Horváth Viktor
Miltonról és az Elvesztett Paradicsomról
A G-móli ballada
a Budai Nagy Antal Gimnáziumban
Aszód kastélyában
Filmes szuperhősök átalakulása

Szerette az Egyházát, szerette a hazáját

Mindszenty József bíborosra emlékeztek Esztergomban

Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek engesztelő szentmisét mutatott be Mindszenty József újratemetésének 30. évfordulója alkalmából május 8-án az esztergomi Nagyboldogasszony és Szent Adalbert-főszékes-egyházban. A szentmisén Varga László kaposvári megyéspüspök mondott beszédet.

(Folytatás a 3. oldalon)

Dante a kimondhatatlant is kimondta

Jelenits István az Isteni színjátékról

Idén az egész világ megemlékezik arról, hogy hétszáz évvel ezelőtt, 1321-ben adta vissza lelkét Teremtőjének Dante Alighieri, minden idők legnagyobb költője, az Isteni színjáték írója. Emberiségeposzában Dante nem csak a Pokol, a Purgatórium és a Paradicsom háromdimenziós képét festette meg, hanem korának teológiai, történelmi és filozófiai tudását összekapcsolta egy halhatatlan szerelem történetével. Jelenits István piarista szerzetessel, tanárral, teológus íróval, több nemzedék nevelőjével beszélgettünk.

– Dante Isteni színjátéka hétszáz éve alapkö a világirodalomban. Babits Mihály a világirodalom legnagyobb költeményének, Jorge

Luis Borges argentin író „a valaha írt legnagyobb irodalmi műnek” nevezte.

(Folytatás a 11. oldalon)

Érted és sokakért

*Beszélgetés
az aranymisés Fodor Andrással*

A kommunista érában kezdte papi szolgálatát, személyesen találkozott Szent VI. Pál pápával és Kalkuttai Szent Terézszel, részt vett egy új egyházmegye létrehozásában. Fodor Andrást ötven évvel ezelőtt szentelték pappá. A jubileum alkalmából kérdeztük életéről, hivatásáról.

– Milyen szellemi-lelki örökséget hozott a gyerekkorából?

– Mélyen vallásos lelkületű környezetbe születtem bele. Az egész család, kivéve a nagyapánkat, hitét gyakorló volt. Minden este közösen imádkoztunk, az volt a nap zárása, utána ment mindenki aludni. Édesapánk halálakor is abból tudtuk, hogy valami nagy baj lehet, hogy nem ért haza a családi imára. Ilyen azelőtt soha nem fordult elő. A Szeged környéki falvak, tanyák lakói katolikusok. Azzal, hogy más felekezethez tartozó emberek is vannak, csak felsős koromban szembesültem Szegeden.

– Már papjelöltként kezdte meg a középiskolai tanulmányait. Mi motiválta abban, hogy ilyen korán döntsön a jövőbeli hivatásáról?

(Folytatás a 9. oldalon)

ISSN 0133-1205

9 770133 120548

MAGYAR
KATOLIKUS
EGYHÁZ

EGYÜTT TÖBBET ADHATUNK
1% | Kérjük, támogassa adója egyházi 1%-ával
a Magyar Katolikus Egyház szolgálatait!

Technikai szám:

0011

www.katolikus.hu

A Lélek nélkül nincs öröm, sem szeretet

Március 17-én a Szentaty a két héttel ezelőtti katekézist fejezte be, mely az ima és a Szentháromság kapcsolatáról szólt. A Szentháromság személyei közül külön is kiemelte a Szentlelket, aki jelenvalóvá teszi Jézust a lelkünkben, és megtanít imádkozni bennünket. Ferenc pápa teljes katekézisének fordítását adjuk közre.

Kedves testvérek, jó napot kívánok!

Ma befejezzük azt a katekézist, amely az imádságról mint a Szentháromsággal, különösen a Szentlélekkel való kapcsolatáról szól.

Minden keresztény lét első ajándéka a Szentlélek. Ő nem egy a sok ajándék közül, hanem az alapvető ajándék. A Lélek az az ajándék, akinek az elküldését Jézus megígérte nekünk. A Lélek nélkül nincs kapcsolat Krisztussal és az Atyával. Mert a Lélek megnyitja szívünket Isten jelenléte előtt, és bevonja a szeretetnek abba az „örvénylésébe”, amely Isten szíve.

Nem csak ezen a földi úton vagyunk vendégek és zárandokok, hanem vendégek és zárandokok vagyunk a Szentháromság misztériumában is. Olyanok vagyunk, mint Ábrahám, aki egy napon három vándort fogadott be a sátrába, és Istennel találkozott. Ha valóban megszólíthajuk Istent, és hívhatjuk „Abbának”, „Pápanak”, az azért van, mert a Szentlélek lakik bennünk; ő az, aki lelkünk mélyén átalakít bennünket, és megtapasztaltatja velünk az abból fakadó túláradó örömet, hogy Isten igazi gyermekeiként szeret bennünket.

Az Isten felé irányuló összes lelki munkát a Szentlélek, ez az ajándék végzi bennünk. Azért dolgozik bennünk, hogy folytassuk keresztény életünket, Jézussal együtt, az Atya felé.

Ezzel kapcsolatban a katekizmus ezt írja: „Valahányszor Jézushoz kezdünk imádkozni, a Szentlélek vonz minket az imádság útjára a maga megelőző kegyelmével. Mivel Krisztust emlékezetünkbe idézve ő tanít minket imádkozni, hogyan ne imádkoznánk őhozzá is? Ezért buzdít az Egyház arra, hogy mindennap fohászkodjunk a Szentlélekhez, különösen fontos cselekedeteink kezdetén és végén” (KEK 2670). Látjuk hát, mi a Lélek munkája bennünk. „Emlékezetünkbe idézi” Jézust, és jelenvalóvá teszi számunkra – mondhatjuk, hogy ő a mi szentháromságos emlékezetünk, Isten emlékezete bennünk –, és jelenvalóvá teszi Jézust, hogy ne múltba vesző személyiség maradjon: vagyis a Lélek a jelenbe hozza Jézust a lelkünkben. Ha Krisztus csak a távoli időben lenne, akkor magá-

nyosak és elvesztettek lennénk a világban. Igen, emlékeznénk Jézusra, ott, messze a múltban, ám a Lélek idehozza őt a szívünkbe ma, most, ebben a pillanatban. A Lélekben minden élénkké válik: a Krisztus-

Ezt tapasztalta meg sok imádkozó ember: férfiak és nők, akiket a Szentlélek Krisztus „mértéke” szerint alakított irgalmasságban, szolgálatban, imádságban, katekézisben... Kegyelem, ha ilyen emberek-

zik az ő jelenlété. A keresztenyek első feladata éppen ennek a tűznek az életben tartása, amelyet Jézus a földre hozott (vö. Lk 12,49). És mi ez a tűz? Ez a szeretet, Isten Szeretete, a Szentlélek! A Lélek tüze nélkül a prófécia kialszanak, szomorúság szorítja ki az örömet, megszokás váltja fel a szeretetet, a szolgálat rabszolgassággá válik. A tabernákulum mellett világító lámpa képe jut eszembe, ahol az Eucharisziát őrzik. Amikor a templom kiürül, és beesteledik, amikor a templom zárva van, az a lámpa továbbra is világít, továbbra is ég: senki sem látja, mégis ég az Úr előtt. Ilyen a Lélek a szívünkben: mindig jelen van, mint az a lámpa.

A katekizmusban továbbá ezt olvassuk: „A Szentlélek, akinek kenete egész lényünket betölti, a keresztény imádság belső tanító-mestere. Ő az imádság élő hagyományának szerzője. Az imádságnak annyi útja van, ahány az imádkozó ember, de mindenben és mindenkivel ugyanaz a Lélek működik. A keresztény imádság a Szentlélekkel közösségben az Egyház imádsága” (KEK 2672). Sokszor előfordul, hogy nem imádkozunk, nincs kedvünk imádkozni, vagy sokszor úgy imádkozunk, mint a papagájok: a szájunkkal, de a szívünk

távol van. Itt az idő, hogy azt mondjuk a Léleknek: „Jöjj, jöjj, Szentlélek, melegítsd fel a szívemet!”

Jöjj, és taníts meg imádkozni, taníts meg az Atyára nézni, a Fiúra nézni! Taníts meg a hit útjára! Tanítsd meg, hogyan szeressek, és főként, hogyan éljek reményben!” Állandóan hívunk kell a Lelket, hogy jelen legyen életünkben!

Tehát a Lélek az, aki írja az Egyház és a világ történetét. Mi üres oldalak vagyunk, készen befogadni az ő kézírását. És a Lélek mindannyiunkban eredeti műveket komponál, mert nincs olyan keresztény, aki teljesen egyforma lenne másokkal. Az életszentség hirtelen területén az egyetlen Isten, a szerető Szentháromság a tanúk színes sokféleségét támasztja: méltóságukban mind egyenlők, de egyedülálló is abban a szépségben, amelyet a Lélek teremt mindazokban, akiket Isten irgalma az ő gyermekeivé tett. Ne felejtjük el, a Lélek jelen van, jelen van bennünk! Hallgassuk a Lelket, hívjuk a Lelket – ő az ajándék, akit Isten nekünk adott –, és mondjuk neki: „Szentlélek, nem tudom, milyen az arcod – nem ismerjük –, de tudom, hogy te vagy az erő, te vagy a fény, hogy képes vagy fejleszteni engem, és meg tudsz tanítani imádkozni. Jöjj, Szentlélek!” Gyönyörű ez az ima: „Jöjj, Szentlélek!”

**Fordította: Tózsér Endre SP
Fotó: Vatican News**

sal való találkozás lehetősége minden időben és helyen nyitva áll a keresztények előtt. Lehetőség van arra, hogy Krisztussal ne csak történelmi személyiségként találkozzunk. Nem. A Lélek bevonzza Krisztust a szívünkbe, a Lélek lehetővé teszi, hogy találkozzunk Krisztussal. Ő nincs messze, a Lélek velünk van: Jézus még neveli tanítványait, átalakítja szívüket, ahogy Péterrel, Pállal, Mária Magdolnával és az összes apostollal tette. Miért van jelen Jézus? Mert a Lélek lelkünkbe hozza!

kel találkozhatunk: észreveszszük, hogy más élet lüktet bennük, tekintetük „meszszebbre” lát.

Ne csak a szerzetesekre, a remetékre gondoljunk; a mindennapi emberek között is vannak olyan emberek, akik hosszú ideje folytatnak párbeszédet Istennel, néha belső küzdelemben, mely megtisztítja a hitet. Ezek az alázatos tanúk Istent keresték az evangéliumban, a magukhoz vett és imádkozott Eucharisziában, a nehézségekkel küzdő testvéreik arcán, és titkos tűzként ör-

Egy „sikertelen” élet szentsége

A pápa szentté avatja Charles de Foucauld-t

A május 3-ai bíborosi konzisztóriumon döntöttek hét boldog szentté avatásáról. Ferenc pápa szentté avatja Charles de Foucauld-t is, még ha a koronavírus-járvány miatt egyelőre nem is döntöttek arról, mikor végezhető el a szertartás. A Fratelli tutti kezdetű enciklikában a pápa példaképnek ajánlotta őt, aki „lényegében egyetemes testvér akart lenni”.

Charles de Foucauld élete kudarcok sorozata volt. Az általa kitűzött célok közül egyet sem ért el ez a „felfedező” pap, aki 1916 decemberében egy rablótámadásban szinte véletlenszerűen veszítette életét. Életében szerzetesrendet akart alapítani, de nem sikerült neki. Amit a család szeretett volna, ami a körülményeiből adódott volna, azt elutasította, lehetett volna mintadiák, jó katona, de ő úgy döntött, hogy a periférián akar élni, ahol társa a csend és az imádság.

A tuaregek között élt a sivatagban úgy, hogy senkit nem vezetett közülük megtérésre. Alakjában szinte felismerheti magát mindenki, aki a történelem vesztesének érzi magát, Foucauld atya élete ugyanakkor az evangéliumi kép tökéletes összefoglalása: „ha a földbe vetett búzaszem nem hal meg, egymaga marad; de ha meghal, sokszoros termést hoz” – kommentálja a hírt az olasz Messaggero.

Foucauld életében nem talált társakra, a Vatikán sem fogadta el az általa megálmodott szerzetesrendet. Tizenhét évvel később, 1933-ban azonban követőkre talált, pontosab-

ban ők találtak rá mint példaképre. El Abiodh Sidi Cheikh-ben alapították meg közösségüket, amely 1968 óta mint Jézus Kistestvérei működik, egyházi jóváhagyással. 1939-ben, szintén Foucauld nyomán, Magdeleine Hutin megalapította a Jézus Kistestvérei rend női ágát.

Az algériai egyház is régóta várta és remélte a szentté avatás hírét. Paul Desfarges Algír érseke, az észak-afrikai regionális püspöki

konferencia elnöke a SIR olasz katolikus hírügynökségnek elmondta, mekkora jelentősége van a helyi egyházban Foucauld alakjának.

Ő az egyetemes testvér, aki elébe ment mindenkinek, felebarát lett.

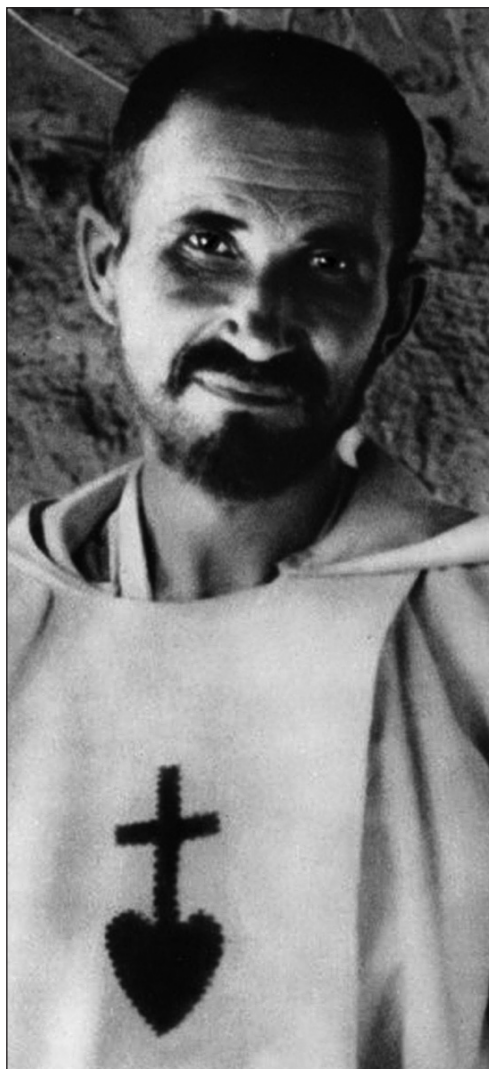
A názareti élet spiritualitása rányomta bélyegét a hitükre, barátai, testvéri jelenlétükre Algéria földjén. Meghatározó alakja a más kultúrákkal, az iszlámmal való párbeszédnek.

„Mindig nagyon fontos volt számára a jóság. A jóság apostolsága volt az övé. Szerinte a jóság légkörén kívül semmit nem lehet tenni.

Az volt számára a legfontosabb, hogy szeresse az embereket, olyanak, amilyenek, ingyenesen.

Az a mindennapos párbeszéd, amelyet ma a muszlim testvéreinkkel építünk, éppen erre a dimenzióra épül, a jóság jegyében” – hangsúlyozta Algír érseke. Hozzátette, hogy a falak, a félelmek és a tőlünk különbözőkkel szembeni előítéletek idején nem könnyű megélni ezt az örökséget. Charles de Foucauld szerint ma azt üzenné: „Ne féljete!” – ahogyan II. János Pál mondta pontifikátusa kezdetén, és ahogyan Ferenc pápa is kéri ma tőlünk.

Charles de Foucauld 1858. szeptember 15-én született Strasbourgban; szülei korán meghaltak. Kezdetben Svájcban, majd Párizsban egy jezsuita középiskolában tanult, később a francia Katonai Akadémián. Tanulmányait követően először

át és Algériát. Elhagyta a hadsereget, először Mardochi Abi Serur rabbival indult útnak Marokkóba, majd Joseph Aleman néven rabbinak adta ki magát, így eljuthatott a keresztények számára veszélyesebb vidékekre is.

Mind jobban vonzotta őt a keresztény élet. 1886-ban megismerkedett Huvelin atyával, s a vele való kapcsolat hozta a döntő fordulatot: 1890. január 16-án belépett egy szigorú trappista szerzetesközösségbe. 1901. június 9-én, 43 éves korában Verviers-ben szentelték pappá.

A Szaharába ment, megpróbált egyszerűen barátja és testvére lenni a sivatagi nomádoknak. Egész életével akarta „kiáltani az evangéliumot”. 1901 októberében az algériai Béni Abbs-be költözött remeteként, püspöki engedéllyel. Ekkor fogalmazta meg tételesen elképzelését egy új szerzetesrendről, a Jézus Szent Szívének Kistestvéreiről.

Megírta a francia-tuareg szótárt, mely máig a tuareg szótárak alapját képezi. 1914-ben Tamanrassetbe, az Ahaggar-hegységbe költözött, igyekezett segíteni a rászorulóknak. 1916. december 1-jén egy muszlim szektához tartozó tuareg fegyveresek meggyilkolták.

Charles de Foucauld boldogáavatási eljárása 1978-ban kezdődött el. 2005. november 13-án avatták boldoggá.

**Forrás: Messaggero; Agensir
Fotó: Archiv
Fordította: Thullner Szusanna**

Michel Lafon Imádságban Boldog Charles de Foucauld-val tizenöt napon át című könyve megvásárolható az Új Ember könyvesboltban (Budapest, V., Ferenciek tere 7-8.; nyitvatartás: hétfő, kedd, csütörtök, péntek 9-17 óráig; szerdán 10-18 óráig) vagy megrendelhető az Új Ember online könyvtárházban: bolt.ujember.hu

Szerette az Egyházát, szerette a hazáját

Mindszenty József bíborosra emlékeztek Esztergomban

(Folytatás az 1. oldalról)

A hagyományos Mindszenty-zarándoklat keretében az Erdő Péter bíboros, prímás főcelebrálásával bemutatott engesztelő szentmisén Michael August Blume apostoli nuncius, Veres András győri megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) elnöke, valamint a

püspöki testület tagjai és számos pap koncelebrált. A szertartáson részt vett Kövér László, az Országgyűlés elnöke; Varga Zsolt András, a Kúria elnöke; továbbá az állami és a kulturális élet több képviselője.

Az idej zárandoklatot az érvényben lévő járványügyi szabályok betartásával rendezték meg. A szentmisét élőben közvetítette a Magyar Katolikus Rádió és a Mária Rádió.

Különleges módon emlékezünk most Mindszenty bíborosra és imádkozunk azért, hogy Isten tiszteletre méltó szolgáját minél előbb a boldogok sorában ünnepelhessek – mondta el a szertartás elején Erdő Péter. – Nehéz időszakot zárunk, még nem múltak el a korlátozások sem, az iskolák tanulói szervezett módon még nem zárandokolhattak ide az esztergomi bazilikába, de már látjuk a jeleket, már láttam szlovákiai rendszámú autókat is itt, a bazilika előtti parkolóban.

Valami megindult a szívekben. Mindszenty bíboros úr emléke ma is eleven, nem halványult el, és úgy látszik, nem függ az időjárástól sem. Igen, mert ő az egész életét adta azért, mert szerette Istent, szerette az Egyházát és szerette a hazáját. A sorsa pedig a rágalmak és a meg nem értés, a megértés és az újrafelfedezés közepette valamiképpen egész népünk sorsának a jelképévé vált. Imádkozzunk tehát ebben a szentmisében hazánkért és népünkért is! – biztató a bíboros.

Varga László kaposvári megyéspüspök homiliájában arról beszélt, hogy Mindszenty bíboros élete és tanítása prófétai jel volt, amelynek ellene mondtak. A próféta mindig nyugtalanító, a szavait nem lehet könnyen fogyaszthatóvá tenni. Ugyanakkor a hercegprímás nagyon szerette az Egyházát. Vállalta érte a börtönt, a kínzásokat, a száműzetést.

A következőkben Varga László arról beszélt, hogy soha nem látott keresztényüldözésnek és Egyházunk elleni külső-belső támadásoknak vagyunk tanúi és elszenvedői, s nem mindegy, hogy miként válaszolunk minderre.

Vannak, akik a támadásokra túlfűtött indulattal válaszolnak. Jó, ha tudjuk azonban, minél jobban szidjuk a sötétséget, annál nagyobb erőt adunk neki – figyelmeztetett a szónok.

Minél többet beszélünk az ellenünk forduló bűneiről, annál nagyobb lesz a szívünkben a félelem és a fájdalom, ha pedig hallgatunk, akkor cinkosokká válhatunk. Szent Pál arra tanít, hogy a rosszat jóval győzzük le – hangsúlyozta Varga László.

Az Egyház az igazságot hirdeti, az emberek többsége mégsem nálunk keresi az igazságot. Mi lenne, ha nem szidnánk, hanem megkeresnénk őket, és meghallgatnánk a véleményüket? Talán esélyünk lenne egy hitelesebb, vonzó Egyházat építeni. Nem a népszerűsége kell törekednünk, de fontos meghallgatni és meghallani a véleményeket, mert ezek egyben a keresők segélykiáltásai is. Legyenek ők az Egyházon belül, vagy kívül.

A Katolikus Egyház ma sokak rokonszenvét elveszíti azért, mert nem látják meg benne az élő, feltámadott Krisztust, aki telve van szeretettel és irgalommal. Úgy tekintenek az Egyházra, mint csupán emberi intézményre a maga rítusaival, tételleivel, szolgáltaival. Az Egyházhoz tartozók pedig sokszor maguk is táplálják a félreértést. Önigazolás, morgás, ítélkezés, büntudatkeltés, elégedetlenkedés és vádaskodás helyett naponta tehetnénk tanúságot a feltámadott és köztünk élő Krisztusról, akinek a szeretete és irgalma sokszor még a keresztyének szemében is botrányos

– hívta fel a figyelmet a kaposvári főpásztor.

Vannak, akik szerint az Egyház történelme miatt vonakodnak templomba járni, lejáratott intézménynek látják, amelynek túl sok vér tapad a kezéhez, túl sok spirituális zsír van a testén, túl sok csontváz van a szekrényében, és nem gondolják olyan intézménynek, amely Krisztus kegyelmét közvetíti.

Varga László a továbbiakban arról beszélt, hogy ő miért szereti az Egyházát. Hangsúlyozta, hogy mindannyiunkra vonatkozik Gyökössy Endre református pasztorálpszichológus gondolata: „Árnyék mögött fény ragyog, nagyobb mögött még nagyobb, amire nézek, az vagyok.”

Amire nézek, az vagyok, s arról vallhatok. Szeretem az egyházamat, mert megismertette velem a Menyeyi Atyát. Hiszem, hogy ő hívott meg, s választott ki arra, hogy az Egyház tagja, papja, püspöke legyek. Szeretem, mert az Egyház által találkozhattam az Atya mindent megelőző, megelőlegező és mindenkinek elébe menő szeretetével. A szent, de még meg nem dicsőült Egyház közösséget vállal a bűnösökkel, és ma is képes megszólítani a keresőket. Krisztus a bűnös Egyházzal vállalt közösséget, benne él, és szenvedélyesen szereti mint jegyesét.

Otthon érzem magam az Egyházban, mert bűnös, mint én vagyok, és

velem is irgalmasságot gyakorolt sokszor és sokféleképpen.

Szeretem, mert eloszlatja a magamról alkotott illúziókat, segít abban, hogy megtérjek. Ettől az Egyháztól kaptam a hitemet.

Szeretem az Egyházamat, mert megismertette velem az evangéliumot és azt a Krisztust, aki a pogányok előtt is megnyitja a kaput; aki a vámszedő imáját többre becsüli,

A szónok többek közt hangsúlyozta, öröm olyan Egyházhoz tartozni, amely a fejmosás helyett a lábmosó szeretetről ad példát, amely megtanít a szeretet gyakorlására és elfogadására, s ezzel felkészíti az életre és a halálra, erősíti, támogatja a jószágot, a hitet és élteti a reményt.

Sok igaz, jó, hittel élő ember van az Egyházon kívül is, és azt gondolom, Isten azt szeretné, hogy velük közösségben járjuk az utat és ne tőlük elhatárolódva. Az Egyház a szeretet civilizációját és a gondoskodás kultúráját építi, segít szeretettel elszenvedni egymást, és időnként átveszi az én terheit is. Megtanít együtt álmolni másokkal, akiknek szintén fáj a sok szenvedés, igazságtalanság, de él bennük a remény, hogy tehetnek valamit a szenvedőkért, a szegényekért, a világért. Szeretem az Egyházamat, mert megtanított imádkozni, és ezzel felkészíti a mennyországra.

Az ima nem egy dolog a sok közül, hanem az egyetlen, amivel jól látjuk a dolgokat (Richard Rohr), az imában Isten nem eszme, hanem személyes kapcsolat.

Az ima által miénk lehet a misztikus tapasztalata, amelyet a Teremtés könyve így ír le: „Valóban az Úr van ezen a helyen, és én nem is tudtam.” Hiszem, valóban az Úr van ebben az Egyházban, és ezért nagyon szeretem. Mindszenty bíboros Egyháza iránti szeretete kiállta a legkeményebb megpróbáltatásokat.

Kérjük a közbenjárást azért, hogy a már jelen lévő és a ránk váró ül-

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia járványügyi intézkedései

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia május 7-én kiadott járványügyi rendelkezését olvashatják az alábbiakban.

A ránk bízottakért érzett felelősségtől vezérelve, figyelembe véve a járványügyi szakemberek véleményét és a Covid-19-járvány harmadik hullámát követő és a beoltottak számának növekedése miatt életbe lépő enyhítések, Egyházunk sajátosságait szem előtt tartva, korábbi intézkedéseinket módosítva, 2021. május 10-től kezdődően az alábbi módon rendelkezünk:

1. A vasárnapi szentmisén való részvétel kötelezettsége alól (CIC 87. k. 1. , 1245. k.) 521/2021. sz., március 5-én adott általános felmentést jelen rendelkezésünkkel visszavonjuk.

2. Az általános morális elvek továbbra is érvényesek, így aki számára élethelyzete miatt (például betegség, karantén) lehetetlen a szentmisén való személyes részvétel, az a vasárnapot továbbra is egyéni imával, a Szentírás olvasásával, zsolozsma végzésével, szentmise-közvetítésbe való bekapcsolódással vagy más módon szentelje meg.

3. Továbbra is felelősen és körültekintően kell eljárni, figyelembe véve a járványügyi előírásokat, különös tekintettel a fertőtlenítőszeres használatára, a maszk viselésére és a védőtávolság megtartására.

Plébániai oktatások, közösségi összejövetelek is csak ezekre való tekintettel tarthatók. A nyilvános istentiszteletek végzésekor továbbra is be kell tartani a vonatkozó, járványhelyzetre hozott előírásokat.

Az Egyházi Törvénykönyv 838. kánonja értelmében az egyes megyéspüspökök, illetve akik a jogban velük egyenlő elbírálás alá esnek, ettől eltérő rendelkezéseket is hozhatnak.

Jelen rendelkezés Magyarország latin szertartású egyházmegyéire érvényes.

Szeretnénk köszönetet mondani a paptestvéreknek a szolgálatukért, a híveknek a kitartásukért és imáikért, és ezúton is köszönjük mindenkinek a helytállását ebben a rendkívüli helyzetben az élet minden területén. Imád-ságos lelkiütemmel figyeljünk továbbra is egymásra.

Forrás: MKPK Sajtószolgálat

Körössy László
Fotó: Lambert Attila

A BIBLIA ÜZENETE

Felment, mégis itt maradt

Mk 16,15–20

„Ha Jézus test szerint köztünk maradt volna, akkor testi szemünket többre becsülnénk lelki szemünknel. De ő tudja, melyik szem a jobb. Azért tűnt el testi szemünk elől, hogy lelki szemünkben a hitet felkeltse... Ezért senki se szomorkodjék, hogy ő a mennybe ment és itt hagyott minket. Ő velünk van, ha hiszünk benne” – írja Szent Ágoston.

A mennybemenetel Jézus küldetésének beteljesedése. A megváltás műve befejeződött. Előre felkészítette tanítványait arra, hogy vissza fog térni az Atyához. Jézus a mai ünnepen megnyitotta a mennyek országának ajtaját minden követője előtt, visszaállította Isten és ember között azt a baráti kapcsolatot, amelyet az ősbűn beárnyékoltt. Sőt, azáltal, hogy emberségünket saját magában felvitte a mennybe, az ember méltóságát a legmagasabb szintre emelte. Beteljesül a megváltás célja, hiszen Isten azért lett emberré, hogy bennünket az „isteni természet részeseivé tegyen” (2Pt 1,4).

A mennybemenetel után az apostolok életében is új helyzet állt elő. Amikor művét Jézus rábízta a tanítványaira, azt akarta, hogy a keresztség fürdőjében megújítsák az emberiséget az idők végezetéig. A mennybemenetel és az apostolok elküldése ezért olyan események, amelyek szorosan összetartoznak. Ezután életük legfőbb célja, hogy Jézus küldetését folytassák: hirdessék az evangéliumot, a megtérést és a bűnbocsánatot, arra készülve, hogy egyszer majd ismét Jézussal lehetnek.

Az apostolok küldetése ezért valójában az egész Egyház misszióját jelenti. Jézus azóta is küld, elkísér és erőt ad. Az Egyház pedig fáradhatatlanul hirdeti a feltámadt, a mennybe felment és az Atya jobbán ülő Jézus Krisztust, akinek mai tanítványai sem spontán önkéntesek, hanem az ő választottai és követei. Az ő győzelme a halál felett biztonságot és reményt, bátorságot és hűséget ad nekik a szol-

gálatban. Az üzenet, a jó hír pedig mindig aktuális, mert az ember életének központi kérdéseit érinti, és végső választ ad rájuk. Ha hiszünk benne, megmenekülünk, ha visszautasítjuk, elveszünk.

A hit által, a Szentlélekben jutunk el arra az életre, amelyre meghívott minket. Nem szomorkodunk azért, mert elment, hanem örülünk, hogy helyet készít nekünk. „Krisztusnak mennybemenetele a mi felemelkedésünk” – a mai szentmise könyörgése megerősíti, hogy a mai ünnep nem egy számunkra idegen, távoli eseményre való kötelező emlékezés, hanem saját jövőnk elővételezése. A mester és tanítványai, a pásztor és a nyáj között megmarad a szoros kapcsolat a mennybemenetel után is, tudván azt, hogy ő előttünk jár, mi pedig követjük. Ezért kérjük bizalommal: „Jusson el híveid gyöngye nyája oda, ahová előttünk ment Jézus, a mi erős Pásztorunk.”

Ternyák Csaba egri érsek

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

A Szent Liturgiáról (20.)

Rendszerint két olvasmány szokott elhangzani a Szent Liturgiában, s általában mindkettő az újszövetségi Szentírásból. Csak a legnagyobb ünnepeink alkalmával olvasunk az Ószövetségből is, amikor vecsernyével egybekötve végezzük a Liturgiát. Ilyenkor általában három ószövetségi részletet is felolvasunk, de például nagyszombaton tizenötöt.

A vasárnapi és a hétköznapi olvasmányaink közül az elsőt egyszerűen *apostolnak* nevezi a Görögkatolikus Egyház. Ugyanis az apostolok írták azokat a szentírási iratokat, amelyekből a felolvasás történik. A következő részletet, az *evangéliumot* pedig az evangélisták írták. Bár az meglehetősen érdekes, hogy az *Apostolok cselekedeteinek* szerzője az a Szent Lukács evangélista volt, aki nem tartozott Jézus legközelebbi tanítványainak csoportjába: nem volt a tizenkettes testület tagja. Mégis ebbe a kategóriába került a második újszövetségi irata.

Az *apostol* tehát – ami a római katolikusoknál a *szentlelkének* felel meg, megkülönböztetve az *olvasmánytól* – az evangéliumok után következő újszövetségi könyvekből, iratokból való. Érdekes módon görög atyáink a *Jelenések könyvét* nem sorolták a felolvasandó szövegek közé. Nem a sugalmazottságát vonták kétségbe. Azért nem vették be a liturgikus használatba, mert nehezen értelmezhető, és nem akarták terhelni vele sem a papot, sem a népet. A többi iratot azonban minden évben felolvassuk.

Igen, a bizánci Egyház nem alkalmaz A, B és C évet a szent szövegek csoportosítására, illetve azok liturgikus felolvasására. Az említett

Jelenések könyve kivételével a teljes Újszövetséget (a négy evangéliumot is beleértve) felolvassuk az esztendő folyamán.

Természetesen a görög Egyházban (mint a rómaiban is) az Apostolok cselekedeteivel kezdődik az új ciklus. A feltámadás ünnepén máris a folytatásról olvasunk: Jézus mennybemeneteléről. Majd sorra következnek azok a szakaszok, amelyek feltámadásának következményei. Vagyis az Egyház élete, amelyben tovább él közöttünk. Így visszük mi is tovább a feltámadás örömhírét az egész húsvéti időben, hogy aztán majd pünkösd után Szent Pál apostol leveleivel folytassuk a szent szövegek felolvasását. Később pedig haladunk tovább, és olvassuk a katolikus leveleket: Szent Jakabét, Szent Péter két levelét, Szent János három levelét, majd Szent Júdását. Ez tehát folyamatos felolvasást jelent. Ámde gyakran előfordul Egyházunkban, hogy olyan nagy szentet ünnepelünk, akinek tiszteletére saját apostoli szakaszt kell venni. Olyan eset is előfordul, hogy nem kap önálló olvasmányt a szent, hanem a ciklusban következő apostoli szakasz mellett olvassuk a tiszteletére egy másik részletet. Ez mindenesetre érdekes, mert a „kisebb” tiszteletű szent esetében hangzik el két apostoli szakasz. Az pedig természetes, hogy minden ünnepre saját szentírási szakaszokat ír elő az Egyházunk.

Még egy szempontot meg kell említeni: a felolvasás az eredeti előírás szerint énekelve történik, és a kisebb egyházi rendre felavatott személy végzi.

Ivancsó István

AZ EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUSRA KÉSZÜLVE

Az Eucharisztia ünneplése (105/1.)

Te, hogy megmentsd, magadra vetted az embert – nem irtóztál a Szűz méhétől. Az egyik legkorábbi szövegtanú szerint, amely a *Bangor Antiphonale* (Fol. 10r) lapjain olvasható: *Tu ad liberandum mundum suscepisti hominem. Non horruisti Virginis uterum. (Te a világ megmentéséért magadra vetted az embert. Nem irtóztál a Szűz méhétől.)*

A XI. toledói zsinat hitvallásában a következők állnak: „És Istennek ez a Fia természeténél fogva Fiú, nem pedig örökbefogadás által (...)” (DH 526). Ennek ellenére egy későbbi toledói püspök és adopcianista hittudós, Elipandus (717–808) az ősi spanyol liturgia szövegeit már nem ennek a hitvallásnak a fényében értelmezte. Albinus diakónushoz címzett levelében hivatkozik ugyan a toledói liturgikus hagyomány szövegeire, amelyekben az *adopto* igét használják – „Aki a szenvedés által az embert gyermekeddé fogadtad” (Elipandus, Epistula IV,11 PL 96,874) –, majd később tovább idézi a liturgikus szövegeket: „gyermekeddé fogadván nem irtóztál a test ruházatát felöltöni, és a hívek szabadításáért nem volt megvetendő számodra a szolgálalakjában üdvöztöni (őt) a kereszt mérlegén függve (Epistula IV,11 PL 96,875)”, mégis – ahogy mondtuk – ezeket a saját teológiai nézetei szempontjából értékelte. Noha előbb I. Adorján (Hadrianus) pápa az

Institutio universalis kezdetű levelében elítélte Elipandus és Ascaricus adopcianizmusát, majd a II. nikaiai zsinaton keletkezett levélben is ítéletet mondtak a téves tanításról (Si tamen licet, DH 610–611), ennek ellenére hálások vagyunk neki, mivel ezáltal fény derült arra is, hogy a *Te Deum laudamus* himnusz szerkesztői az ősi spanyol liturgiából kölcsönözték a „nem irtóztál a Szűz méhétől” részt, amelyet viszont szavatos teológiai környezetben értelmeztek, mégpedig az efezusi zsinat tételeinek fényében. Világosan fogalmaz ebben a kérdésben Poitiers-i Hiláriusz is: „Sokan vagyunk Isten fiai, de nem úgy, miként ez a Fiú, ő ugyanis igaz és sajátosan Fiú, származására nézve, és nem gyermekké fogadás révén, igazságban és nem névleges kinyilvánítás révén, születéssel és nem teremtéssel (...)” (De trinitate 3,11 PL 10,82).

Ilyen értelemben mondhatjuk, hogy a *Te Deum* himnusz szerkesztői a teológiai tévelygéseket olyan szóhasználattal javították, és a helyes krisztológiai tételeket is olyan szóhasználattal vették a hívek emlékezetébe, amely ismert volt számukra. Emellett a hittételeket helyes és következetes rendszerbe ágyazták, költői formában, mégpedig a Hitvallás mintájára.

Sztankó Attila

A HÉT SZENTJE

Casciai Szent Rita

Május 22.

Születéséért idős szülei sokat imádkoztak. Világrajövelekor egy égi hang azt kérte, hogy Ritának nevezzék el, ami igazgyöngyöt jelent. Apáca akart lenni, szülei azonban már korán odaígérték a kezét egy helybeli fiatalembernek, aki vad és erőszakos ember hírében állt. Tizenkét évesen ment férjhez, két gyermekük született. Férje rossz természetét hősies türelemmel viselte. Csak egy feltétele volt: hogy templomba járhasson. Szelídségével, elfogadásával sok éve alatt sikerült megváltoztatnia, Istenhez vezetnie a férjét. Az addig békétlen, durva férfi teljesen átalakult. Ám egyik régi ellensége végül megölte. Nemsokára két kisfiuk is meghalt.

Rita ekkor szétosztotta vagyonát, és jelentkezett az ágostonosok

Magdolna-kolostorába, ám özvegysege miatt háromszor is visszautasították. Végül ágostonosok casciai Mária

módon bejutott: legendája szerint Keresztelő Szent János, Szent Ágoston és Tolentínói Szent Miklós vitték be a kolostorba egy éjjel.

Mivel nem tudott olvasni, és emiatt a többiekkel zsolozsmázni, más imádságok elmondására kötelezték. Kitűnt a nővérek közül türelmével és jámborságával. Különös tisztelettel emlékedett Krisztus szenvedéseiről, s arra vágyott, hogy osztozhasson bennük. Egy napon, amikor a feszület előtt térdelt, úgy érezte, mintha a töviskorona egyik tövise a homlokába fúródna. Mély seb képződött azon a helyen, és később ez elmergesedett. Emiatt elkülönítették a nővérektől.

Csak egy római za-

rándoklat alkalmával mehetett emberek közé, az Úr ugyanis könyörgését meghallgatva arra az időre láthatatlanná tette a sebet, de úgy, hogy fájdalmai megmaradtak.

Utolsó éveit ágyhoz kötve töltötte. Testét soha nem temették el, mert csodálatos módon nem látott romlást. Sértetlenül került ki a tűzvészből is, melyben néhány évvel halála után cédrusfából készült koporsója porrá égett. Új koporsóját nagy tisztelője, Cesco Barbari casciai asztalos készítette el, aki súlyos betegségből gyógyult meg Rita közbenjárására.

Szent Rita történetét a filmművészetben is feldolgozták: 2004-ben eredeti helyszíneken forgatták le az életét bemutató egész estés filmet.

L. K.

MÁJUS 16., VASÁRNAP, URUNK MENNYBEMENETELE (Nepomuki Szent János áldozópap és vértanú, Botond, Mózes) – ApCsel 1,1–11 (*Jézus az apostolok szeme láttára fölemelkedett az égbe.*) – Ef 1,17–23 (*Isten Jézus Krisztust a mennyben jobbjára ültette.*) vagy Ef 4,1–13 (*Krisztusban nyerjük el a hit teljességét.*) – Mk 16,15–20 (*Jézus felment a mennybe, és helyet foglalt az Isten jobbán.*) – **Énekrend:** Ho 95 – EE 562, 417, Ho 95 – EE 118, Ho 123 – EE 564, Ho 96 – EE 119.

MÁJUS 17., HÉTFŐ – Boldog Scheffler János vértanú püspök emléknapja (Paszkal, Ditmál, Szalók, Dobát) – ApCsel 19,1–8 – Jn 16,29–33. – **Zsolozsma:** III. zsol-tárhét.

MÁJUS 18., KEDD – Szent I. János pápa és vértanú emléknapja (Erika, Alexandra) – ApCsel 20,17–27 – Jn 17,1–11a.

MÁJUS 19., SZERDA (Ivó, Milán, Celesztina) – ApCsel 20,28–38 – Jn 17,11b–19.

MÁJUS 20., CSÜTÖRTÖK – Sienai Szent Bernardin áldozópap emléknapja (Bernát, Felicia) – ApCsel 22,30; 23,6–11 – Jn 17,20–26.

MÁJUS 21., PÉNTEK – Magallán Szent Kristóf áldozópap és társai, mexikói vértanúk emléknapja (Konstantin, Szilárd, Tibád) – ApCsel 25,13–21 – Jn 21,15–19.

A hét liturgiája

B év

hegyre, az egész nép előtt.) vagy Ez 37,1–14 (*Ti, kiszáradt csontvázak, éltető lehetetet adok belétek, és megelevenedtek.*) vagy Joel 3,1–5 (*Még a szolgálókra és szolgálókra is kiárasztom lelkeket azokban a napokban.*) – Róm 8,22–27 (*A Szentlélek könyörg bennünk, emberi szóval ki nem fejezhető fohászkodással.*) – Jn 7,37–39 (*Az élő víz folyama a Szentlélek!*) – Ünnepi mise: ApCsel 2,1–11 (*Mindannyiukat eltöltötte a Szentlélek, és nyelveken kezdtek beszélni.*) – 1Kor 12,3b–7.12–13 (*Mi mindannyian egy Lélekben egy testté lettünk keresztségünk által.*) vagy Gal 5,16–25 (*A Szentlélek gyümölcsei.*) – Jn 20,19–23 (*Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket. Vegyétek a Szentlelket!*) vagy Jn 15,26–27; 16,12–15 (*Az igazság Lelke elvezeti majd Jézus tanítványait a teljes igazságra.*) – **Énekrend:** Ho 98 – EE 567, 418, Ho 98 – EE 127, Ho 101 – EE 570, Ho 102 – EE 128.

Születéstől a vértanúságig

Két keréken zárandokoltak
Bódi Mária Magdolna emlékére

A Veszprémi Főegyházmegye jubileumi évvel emlékezik meg a fiatal mártír, Bódi Mária Magdolna születésének 100. évfordulójára. A vértanú nyomában már több éve kelnek útra biciklis zárandokok, a járványhelyzet miatt az idén április 30-án rendezték meg a kerékpáros eseményt. A zárandoklatot ez alkalommal is Juhász Gábor budapest-vízafogói plébános vezette.

A megemlékezés reggel 8 órakor imádsággal kezdődött Szigligeten, Bódi Mária Magdolna születési helyén.

Szentbeszédében a zárandoklatvezető kiemelte a fiatal vártanú életének értékeit, felhívva a figyelmet arra, hogy

A szentmise után Szakács Péter helyi plébános köszönetet mondott minden jelenlévőnek a részvételért, és megajándékozta a zárandokokat. Ezt követően elhelyezték az emlékezés virágait Magdi emléktáblájánál, és a kerékpáros zárandokok továbbindultak Köveskálra, ahol a fiatal lány iskolába járt. A zárandokok Balatonfüreden, majd Balaton-

Rövid kerekedés után a zárandokok szentmisén vettek részt a badacsonytördemici plébániatemplomban, amelyet Juhász Gábor atya mutatott be.

ne engedjünk a mai kor csábításainak, ne akarjunk mindenkinek megfelelni, hanem kövessük Jézus példáját, tanításait, ahogyan ezt Bódi Mária Magdolna is tette.

fűzfőn keresztül kerékpárúton jutottak el Litérre, ahol Bódi Mária Magdolna sírjánál adtak halált a nap kegyelmeiért.

Forrás és fotó: Veszprémi Főegyházmegye

Mindennap a rászorulókért

Élelmiszermentés
a Pécsi Egyházmegyei Katolikus Karitásznál

A Pécsi Egyházmegyei Katolikus Karitás az év minden napján „megmenti” a lejárat előtti, de még fogyasztható élelmiszereket a Magyar Élelmiszerbank Egyesület és a Tesco segítségével. A segélyszervezet egyik legfontosabb tevékenységéről Besenczi Zsolt igazgató nyilatkozott a Pécsi Egyházmegye portáljának.

– Miről szól ez a program?

– Az élelmiszermentés az egyik nagyon hasznos programunk, ami azt jelenti, hogy a lejárat előtt álló, de még fogyasztható élelmiszereket elszállítjuk reggelenként az áruházból, és még aznap átadjuk nélkülöző, rászoruló embereknek.

– Melyik nagy hipermarkettel van erre szerződésük?

– Jelenleg a Tescoval van megállapodásunk, de nagy örömünkre a Lidl Magyarországgal is elkezdődött ez a folyamat, így hamarosan két helyről történik reggelente a szállítás. Fontos megemlíteni a Magyar Élelmiszerbank Egyesület szerepét ebben a programban, hiszen a szervezet kezdeményezésére és koordinálásával jött létre ez a segítő szolgálat.

– Mi történik ezekkel az élelmiszerekkel a mentés után?

– A megmentett élelmiszereket kiosztjuk a rászoruló családoknak a karitászcsoporthoz és az önkéntesek segítségével. Hangsúlyoznunk kell, hogy a többi programunkhoz hasonlóan ez is nehezen valósulhatna meg az önkéntesek munkája nélkül. Ahogy említettük, az év minden napján, amikor nyitva van a hipermarket, minden reggelt ott kezdünk. Nagyon örülünk, hogy ezeket a feleslegeket nem kidobják, hanem felajánlják rászoruló családok részére. Így is nagyon nagy az élelmiszer-pazarlás, ami hatalmas környezeti terhelést is jelent. Az élelmiszermentéssel ezt a környezeti szennyezést is csökkenthetjük, nem beszélve arról a segítő munkáról, amivel sok száz családnak szerzünk örömet.

– Számokban kifejezve mit jelent ez?

– Éves szinten elég nagy mennyiségről van szó, mert csak a fent említett Tesco Hipermarketből évi 4 millió 50 ezer kiló élelmiszert mentünk meg. Napi fogyasztásra alkalmas élelmiszerekről van szó, tehát zöldségek, pékáruk, időnként húskészítményeket is tudunk elszállítani. Egy átlagos napon 60–70 kilogramm pékárú és 40–50 kilogramm zöldség, gyümölcs marad meg.

Az egyik ilyen csoport, amely elosztja ezeket az élelmiszereket, a Kertvárosi Szent Erzsébet Karitás, ahol az önkéntesek csomagokat készítenek és kiosztják a családoknak. Hozzájuk hetente egyszer érkezik a „mentés”, és ilyen alkalmakkor 40–50 csomagot készítenek és adnak át.

Nagy munka van e mögött a program mögött is. Mindig jó érzés, ha látjuk, hogy segíthetünk, még ha kicsi dologról van is szó. Hentente ezeknek az embereknek biztos lehetőség is ez arra, hogy személyesen találkozhassanak a segítőkkel, a karitás önkénteseivel, akik az élelmiszer mellé néhány jó szót, kedves biztatást is adnak ajándékba. Ez is apróság, de örülünk, ha adhatunk, mert a karitásnak a küldetése, hogy az önkéntesek személyes szeretete jusson el a bajbajutottakhoz, a rászorulókhöz.

Forrás és fotó: Pécsi Egyházmegye

Aki az Istenben él, az semmit sem hagy el

Boldog Gizella ünnepe Veszprémben

Rendkívüli körülmények között, de idén is megszervezték a Veszprémi Főegyházmegye hagyományos Gizella-napi zárandoklatát. Az ünnepi szentmise főcelebránsa Udvardy György érsek, szónoka pedig Barsi Balázs OFM volt május 8-án.

A Szentháromság téren, az érseki palota erkélye alatt az Udvardy

György veszprémi érsek által vezetett ünnepi szentmisén koncelebráltak a főegyházmegye papságának jelen lévő tagjaival, köztük Márfi Gyula nyugalmazott érsek. A szónok Barsi Balázs OFM, a sümegi ferences kegytemplom templomigazgatója volt.

A főpásztor több jubileumról is megemlékezett: 25 éve érkezett Pasauból Veszprémbe Gizella királyné karcsontereklyéje; 10 éve ezen az ünnepen indult útjára a veszprémi Má-

ria Rádió adása; a veszprémi szentmisével egy időben zajlott Esztergomban a hagyományos zárandoklat, melyen a 30 éve újrateremtett, egykor veszprémi püspökként is szolgált Mindszenty hercegprímásra emlékeztek; és ezen a napon, május 8-án tartották a Pécsi Egyházmegye hagyományos máriagyúdi zárandoklatát is.

Barsi Balázs szentbeszéde kezdetén az evangéliumi szakaszról elmél-

kedett, melyben Jézus két példabeszéde hangzott el a mennyek országáról, amely hasonlít a szántóföldben elrejtett kincshez és az igazgyöngyöz. A szónok kiemelte, hogy a végtelen nagy kincsről, amit az utolsó vacsorán kaptunk, Jézus föltámadásakor derül ki, hogy nem valami, hanem Valaki. Nem én találtam meg, hanem Ő talált rám. Az Igazság és a Szeretet szeretne birtokolni minket, csak mi néha nem engedjük.

Az evangéliumban elhangzott példabeszéd azt üzeni, hogy akkor találtuk meg az igazi kincset, ha mindent eladunk érte. Gizella ezt tette, otthagytá hazáját egy másik értékért: Istvánért. Egy új nép királynéja lett. Ugyanakkor szívében hordozta az előbbi kincset is, a hazáját. Aztán születtek a gyermekek, az újabb értékek, majd sorban meghaltak. Még Imre is, végül István, miután felajánlotta a királyságot a Szűzanyának. Ezután Gizella hazament, monostorba vonult, de mindaz, ami volt, benne élt. Aki az Úristenben él, az semmit sem hagy el. Magasabb szinten él meg mindent – hansúlyozta a ferences szónok. – Egy napon mi

is át fogjuk élni mindezt Isten színe látásában. Abban a ragyogásban. Nem most éljük át, hanem majd akkor, amikor Isten lesz minden a mindenben.

A szentmise végén Udvardy György érsek megköszönte Barsi Balázs atyának a huszonöt éves szolgálatot, amit a főegyházmegye területén végzett a sümegi ferences kegytemplomban. Hamarosan ugyanis új szolgálati helyen – érsek atya szülőfalujában, Szécsényben – folytatja majd szolgálatát.

Ezután került sor a Szent Imre-díjak, majd a Szent Imre-oklevelek átadására. A díjazottakat Dékány Árpád Sixtus O.Cist, a Veszprémi Főegyházmegye Egyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatósága vezetője méltatta, a díjakat a főpásztor adta át.

Végül, a záróáldás előtt Tornavölgyi Krisztián érseki irodaigazgató köszöntötte a jövő héten születésnapját ünneplő érseket.

A szentmisét az EWTN katolikus televízió élőben közvetítette.

Forrás és fotó: Veszprémi Főegyházmegye

Felemelő szolgálat

Az esztergomi Érseki Papnevelő Intézetben jártunk

(Folytatás az 1. oldalról)

Tartja a kapcsolatot mindazokkal, akik a főegyházmegyéből részt vesznek a Központi Szeminárium nyílt estéin (NYESTE), a kispapokkal nyári hivatástisztázó lelkigyakorlatot tart az érdeklődőknek, és négy szerzetessel kö-

Csépanyi Gábor spirituális:
Nincs felszabadítóbb a megtalált hivatásnál

zösen évek óta vezeti az Iránytű hivatástisztázó műhelyt.

Feladatukéből adódóan is jól látja, hogy az elköteleződés nehézségeivel küzdő korunkban mennyire bizonytalanok vagyunk, milyen nehezen határozzuk el magunkat. „Biztosan jó az a döntés, amit meghozok? Elindulhatok a választott az irányba? Gyakran nem látjuk tisztán, mi a különbség aközött, hogy elköteleződöm, illetve hogy teszek egy lépést az elköteleződés felé. Ha nem teszem meg az előttem álló lépést, akkor soha nem jutok el az elköteleződésig. Márpedig, ha nem döntök, akkor az élet fog dönteni helyettem, és lehet, hogy az a helyzet még nehezebb lesz. Hogy jó irányba indultam el, azt visszajelzések igazolják majd, amelyek a környezetünkből, a szívünk-ből és az imádságban Istentől érkeznek. Így tudunk tájékozódni és továbblépni. A jó döntéseink nyomán lesz teljes az életünk” – mondja a szeminárium spirituális, aki sokakat kísér az elköteleződésük útján. Számtalanszor megtapasztalta már: nincs annál felszabadítóbb, mint mikor valaki abban a hivatásban töltheti az életét, amit neki szánt az Isten. „Az a legfontosabb, hogy ez élet minden területén legyen bátorságunk őszintén felvállalni azt, akik vagyunk, és mindazt, amink van. Így találhatunk rá arra a hivatásra, amire az Úr hív bennünket” – vallja.

Hivatásgondozóként abban látja a feladatát, hogy segítsen felfedezni másoknak, mi az Isten álma velük kapcsolatban. „Isten közelébe vinni az embereket, és támogatni őket abban, hogy ott is tudjanak maradni” – így foglalja össze a munkája lényegét. Eszközöket igyekszik adni a hivatáskeresésnek ahhoz, hogy könnyebben döntsenek. Megmutatja, milyen az élet a szemináriumban, lelkigyakorlatokat vezet. Buzdítja az érdeklődőket, hogy vegyenek részt a helyi közösség életében, ismerjék meg közelebről is az utat,

amelyen szeretnének elindulni, és folyamatosan reflektáljanak mindarra, amit tapasztalnak, mert ez nagy segítséget jelent a döntéshozatalban.

A szemináriumba való belépés már elköteleződést jelent, de sokak számára az itt töltött első évek még a hivatástisztázásról is szólnak. Az igen kimondása a diakónussá szenteléskor történik meg véglegesen. Ezt óriási örömként élik meg a növendékek és tanáraik is. A spirituális azon dolgozik, hogy a papságra készülő életében „mindig a fókuszban legyen a meghívó fél, az Úr”. Ezt elősegítendő elmélkedéseket vezet, személyes beszélgetéseket kezdeményez, imamódokat ismert meg a szeminaristákkal. „Segítek nekik, hogy megtalálják a módját annak, miként tudnak őszintén együtt lenni az Úrral” – mondja. Ehhez azonban a növendék erőfeszítéseire is szükség van. A tanulmányai-
ban és abban, ahogyan a társaihoz fordul, meg kell mutatkoznia annak, hogy akár és képes is küzdeni a hivatásáért. A szemináriumban mindenkinek van egy, a közösségért végzett szolgálata, amiért felelősséget vállal – teszi hozzá.

Kovács Zoltán rektor arról beszél, hogyan biztosít a hivatásra való felkészüléshez helyet és megfelelő körülményeket a szeminárium. Az itt eltöltött hat év a szellemi, lelki, pasztorális és közösségi készület ideje. „Ehhez az érési fo-

Kovács Zoltán rektor:
Ha engedjük,
a kegyelem dolgozik bennünk

lyamathoz rendezett környezetre, nyugalomra, elkülönített térre van szükség. El kell távolodni az otthonától ahhoz, hogy az ember megtalálja a helyét ebben a világban, megnyíljon a közösségnek, el tudjon mélyedni a tanulmányai-
ban, és kialakulhasson benne a megfelelő lelki felkészültség is. A növendéknek bizonyos mértékig át kell formálódnia ahhoz, hogy teljesen át tudja adni magát a képzésnek, és közösségformáló erővé válhasson” – teszi hozzá a rektor.

A közös imádság, a szentmise, a szentségimádás a mindennapok része. „A napi spirituális gyakorlatokat együtt végezve, a napirendet a kispapokkal együtt követve érezzük a közösség hullámverését, látjuk az elakadásokat és az örömöket, a növendékek egymáshoz való viszonyát. Így tudjuk rajta tartani a kezünket a társaság ütőerén” – mondja Kovács Zoltán.

A rektor számára fontos, hogy megszólítható módon legyen jelen a közösségben. „Jó megállni a lépcsőfordulóban, váltani néhány szót a kispapokkal. Ez segít kialakítani a bizalmi légkört, amire aztán építeni lehet.” Az úgynevezett rektori beszélgetések pedig a növendékekkel való kapcsolat-
tartás kiemelt fórumai, segítene figyelemmel kísérni a papságra készülő útját, motivációit, fejlődésük alakulását.

Kovács Zoltán tanárként is jelen van a kispapok életében, így tanítja a szellemi megmérettetéseknek, és oktatóként is alkalma van arra, hogy lelkipásztori tapasztalatokat adjon át nekik. A főiskola nappali tagozatán jelenleg nincs civil hallgató. Ez előnyt jelent abból a szempontból, hogy „fesztelenebbül tudunk beszélgetni, ha úgy adódik, feltehető a papi élet gyakorlatát, belső küzdelmeit érintő kérdések is. Az egyik téma hozza a másikat. Nagyon fontos, hogy a hétköznapiak során előkerüljön mindaz, ami foglalkoztatja a kispapokat. Az is lényeges, hogy konkrét példákat tudjunk mutatni nekik, ne csak a tudomány fellegvárából tekintsünk a gyakorlatra” – fogalmaz.

Kovács Zoltán három éve vezeti a szemináriumot. Meghatározó számára az az egyszerű iránymutatás, amelyet egykori rektora, Gaál Endre atya így fogalmazott meg egyetlen rövid mondatban: Szeretni kell őket. „Együtt növekszünk, együtt vagyunk úton. A növendékek látják az életünket, azt, hogy mi is el tudunk fáradni, nekünk is vannak nyomasztó gondjaink. Látják azt is, hogyan éljük meg a nehezebb életfordulókat, miként jutunk megnyugvásra, hogyan találunk örömet. Mindezt meg tudjuk osztani velük. Arra nem adhatunk receptet, hogyan kerüljék el életük során a nehézségeket, de azt meg tudjuk mutatni, hogy nekünk milyen tapasztalataink vannak.”

Fontos, hogy a kispapok a képzés során felkészüljenek arra, ami a szolgálatuk során a feladatuk lesz a mindennapokban. „Növendékeink ve-

zetésre készülnek, lényeges, hogy megfelelő képességeik legyenek ehhez. Ugyanakkor tudatában kell lenniük annak, hogy az igazi vezetők nem ők, hanem a Szentlélek. A hivatásuk forrása és kísérője az Úris-
ten. A papnak örömben és nehézségben egyaránt rá kell hagyatkoznia a Szentlélek irányítására, de a főpásztorára és pap testvéreire is hallgatnia kell. Mindig gondolnia kell arra, hogy a döntéseit nem egyedül hozza, nincs magára hagyva, a Szentlélek vezeti őt, csak engednie kell, hogy dolgozzon, és ő dolgozni fog. Ha rá meri bízni magát, nagyon jó vezetőre talál benne, aki arra is megtanítja, ő hogyan lehet mások jó vezetője. Úton vagyunk, tanulnunk kell. Tűz-
zünk ki kisebb célokat, amelyekért lelkesedni tudunk, amelyek megadják a mindennapok savát-borsát és a távlatot, amelynek eléréséért érdemes küzdeni. Ha kézzelfogható eredmények születnek, az mindig nagy örömet jelent” – mondja Kovács Zoltán a saját lelkipásztori tapasztalatára támaszkodva.

A szemináriumban nagy hangsúlyt helyeznek a közösségépítésre is. Az első év az egymással és az intézménnyel való ismerkedésről szól. A közösséggé kovácsolódást segíti, hogy a növendékek többágyas szobákban laknak, saját közösségi termük van, és egy negyedéves szeminarista, a kisdoktor segíti a beilleszkedésüket a ház életébe. Ez utóbbihoz hozzátartozik a kirándulás, a sport, a játékok, az ünnepelés is. Erről is mesél Fejes Csaba prefektus, akinek már a szájmaszkja is elárulja, hogy foci-rajongó. De nem csak nézni szereti a focit. Ha a járványhelyzet engedi, minden héten játszanak a kispapokkal, illetve szervezői és résztvevői a szemináriumok közötti bajnokságnak is. A prefektus példaképe Bosco Szent János. Jelen lenni, megszólítani és közösségben élni – az ő pedagógiájának ezek az alapelvei. Fontosnak tartja, hogy mindenki számára világos legyen, milyen szempontok szerint nevei a kispapokat. Emellett arra is nagy hangsúlyt helyez,

hogy emberileg közel érezzék magukhoz a növendékek, és így folyamatosan segíteni, kísérni tudja őket.

Fejes Csaba prefektus:
Ha nehézségük van,
számíthatnak rám

A fiatal papban ott élnek saját szemináriumi éveinek maradandó emlékei. „Ha nehézségem adódott, mindig számíthattam az előjárókra. Tetszett, hogy megmondták, ha valamit rosszul tettem, váltalták az ezzel járó feszültséget, és határozottan kijelölték, hol vannak a határok. Ez nem jelentette azt, hogy nem fogadtak el, vagy nem szerettek. En is igyekszem hasonló elveket képviselni a nevelésben, ami nem mindig könnyű, tekintve, hogy a házban többen is idősebbek nálam. De mindig szem előtt tartom a feladatomat, ez pedig az, hogy segítsen a növendékek személyes fejlődését.”

A gyerekként szerzett tapasztalatai is meghatározóak Fejes Csaba prefektus számára. Őt testvér mellett tanulta az alkalmazkodást, a szüleitől pedig a következetességet, a szavahihetőséget.

Jelenleg hat egyházmegye kispapjai készülnek a hivatásukra Esztergomban. Látogatásunk során mindegyik egyházmegye képviselőjében megszólalt egy-egy növendék.

Hódi Dáviddal, aki a Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye kispapja, a díszteremben beszélgettünk, a csocsó-, a biliárd- és a pingpongasztal szomszédságában. A terem színjatszásra is alkalmas, van

itt színpadként szolgáló dobogó és lámpák is a világosítás-
hoz. Dávid másodéves. Kecskeméten, a piaristáknál érettségizett, azután rögtön jelentkezett papnövendéknek. Örült, hogy Esztergomba került, úgy érezte, így a magyar katolicizmus központjában készülhet a hivatására. Bár kezdetben nehézséget jelentett számára az elszakadás az otthonától, sikerült átvészelnie ezeket az időket. Örömmel mesél arról, milyen jól összekovácsolódott az évfolyama. Gyakran kávéznak, beszélgetnek, túráznak együtt, vagy éppen sétálnak egyet a Duna-parton. Meglátogatják egymás egyházmegyéit, kulturális programokon vesznek részt, egy alkalommal még disznóvágás is volt – sorolja az élményeit, holott a pandémia miatt jó ideje ugyancsak korlátozottak a lehetőségeik. Dávidban kiskora óta élt a gondolat, hogy pap lesz. „Régóta készültem a szemináriumba, tudtam, hogy Isten erre

Hódi Dávid másodéves:
Itt megerősödött a hivatásom

a szolgálatra hív. Megvolt bennem a bizonyosság, mégis sokat tanultam itt a hivatásommal kapcsolatban, és sok szempontból itt bizonyosodtam meg arról, hogy valóban ez az én utam. Nagy örömet jelentett számomra az első lépcsőfok, amikor tavaly Krisztus király ünnepén beöltöztünk.”

Miklovits Attila az informatikaterem gazdája. Diplomás informatikus, tizenkét évet dolgozott a szakmájában.

Most harmadéves, a Pécsi Egyházmegye papnövendéke. „Nem volt könnyű visszaülnöm az iskolapadba, de a szemináriumban rögtön elfogott az érzés, hogy a helyemen vagyok, és késztetést éreztem arra, hogy keressem a közösséget a társaimmal. Mellbevágó élményt jelentett számomra az első zsolozsmázás, amikor a harmincöt férfi együtt énekelt. Ez nagy lendületet adott. A kápolnába napközben bármikor be lehet térni elcsendesedni, és a napi szentségimádásban is megtalálom ezeket a csendeket.” Attila olyan munkahelyről jött el, ahol baráti viszonyban volt a kollégáival, ma is tartják a kapcsolatot.

Miklovits Attila harmadéves: Mellbevágó élmény volt az első zsolozsma

Gyerekként Pécsen, a pálosok templomában szerezte az első élményeit az Egyházzól, rendszeresen ministrált. Később Veszprémben, az egyetemen és Székesfehérváron, a munkahelyén nem kapcsolódott egyházi közösséghez, de hétköznapiaként is járt misére. „Belefért az életembe, és fontos volt nekem” – mondja.

Amikor a munkatársait beavatta a döntésébe, hogy kispapnak jelentkezik, nagyon meglepődtek, de biztatták. „A többségük nem hívő, de megértően, sőt támogatóan fogadták az elhatározásomat. Ez is megerősítő jel volt számomra.”

Attila gyorsan megszokta a szemináriumi életet. „Aki kellőképpen alkalmazkodó és türelmes, az biztosan társakra talál itt. Hiszen legalább egy- valami közös bennünk: az, aki elhívott minket. Ebből kiindulva könnyen el tudunk kezdeni beszélgetni, és hamar kiderül, hogy minden különbözőségünk ellenére mégis mennyi minden összeköt bennünket.” Attila tagja a kávéklubnak – egy reggeli és egy ebéd utáni kávé mellett mindig megtalálják a közös hangot kispap testvéreivel.

Kopár Péter is harmadéves, ő a Kaposvári Egyházmegye kispapja. A nyílt napon kez-

Kopár Péter harmadéves.: Mindig volt egy ajtó, ami kinyílt, hogy továbblépjek

dett ismerkedni a szemináriummal. A mikor Csépanyi Gábor megkérdezte, ki szeretne jelentkezni, úgy érezte, ha nem mond igent, ha meg sem próbálja, azt egy életre meg fogja bántani. „Az, hogy itt a helyemen vagyok, azóta is meghatározó érzés számomra. Vannak nehezebb időszakok, különösen a vizsgák táján, de a feszültségeket oldani tudja egy beszélgetés, egy ima, egy séta. A tanulásban segítjük egymást, közösen dolgozzuk ki a tételeket, így készülünk. Tudom, milyen fontos, hogy a magamévá tegyem azt a tudást, amivel mások szolgálatára lehetek. Már elsőévesként is megtapasztaltam, milyen kihívást jelent, amikor kérdeznek. Akkor a családtagjaim állítottak hittani kérdések elé, és még nem igazán tudtam mit felelni. Ezért tartom fontosnak a tanulást.”

Péter negyvenkét éves. Több helyen és munkakörben dolgozott már, mielőtt szeminarista lett. Volt ipari alpinista, asztalos, tisztítóberendezéseket gyártó cég munkatársa. Vallását gyakorló családban nőtt fel, de eltávolodott a hitétől, közösséghez sem tartozott. Az volt a meggyőződése, hogy irányítani tudja az életét, de váratlanul elveszítette a szüleit, a barátnője elhagyta. Depresszióba esett, mignem egyszer úgy érezte, valami hívja, be kell mennie a templomba, sőt a gyóntatófülkébe is. Békesség, megnyugvás töltötte el, és onnantól kezdve eljárt misére. Egy alkalommal a kántor megkérdezte, nem akar-e kántor vagy pap lenni. Péter nemmel válaszolt, de idővel egyre biztosabb lett abban, hogy a Jóistennek valami terve van vele, adni akar neki valamit ahelyett, amit veszteségnek, nagy bánatnak élt meg. „Rábíztam magam, és jelentkeztem a főpásztoromnál. A felvételiig hátra lévő időben különféle nehézségekkel kellett szembenéznem, de mindig volt egy ajtó, ami kinyílt előttem, nem kellett erőlködnöm, megvolt a lehetőségem arra, hogy továbblépjek.”

Piukovics Dániellel leendő feladatkörének szolgálati helyén, az elsősök közösségi termében beszélgettünk. A harmadéves növendéket azzal bízták meg, hogy jövőre kis-

duktor legyen, vagyis az ő feladata lesz az elsőévesek bevezetése a ház életébe. Az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye kispapja számára nem jelentett gondot a beilleszkedés, hiszen a családban négy testvér mellett nőtt fel, Budapesten az Országúti ferences templom közösségébe járt, a Szent Angéla Ferences Általános Iskola és Gimnázium volt az alma matere, és a

Piukovics Dániel harmadéves: Az Urat akarom szolgálni

Regnum tagjaként, illetve vezetőként is tapasztalatot szerzett arról, milyen is közösség-

ben élni. Hivatástörténetét felidézve arról mesél, milyen sok példaképe volt: olyan életvidám papok, akik megélték a szolgálat örömét, és sugárzott róluk, hogy a helyükön vannak. Dani a gimnázium utolsó éveiben már egyre inkább érezte, hogy Isten papnak hívja, de „menekülőre fogta”, földrajz-történelem szakra jelentkezett az egyetemre. „Volt bennem egyfajta nyugalanság. Próbáltam a világban élni, de valami vonzott, másra, többre vágytam, az Istennel való találkozásra. A velőmig hatolt a vágy, hogy őt szolgálhassam, és békeséggel töltött el, amikor végre meghoztam a döntést, hogy pap leszek.”

Tüttő Ágoston ötödéves, a Veszprémi Főegyházmegye kispapja, diakónusszentelés előtt áll. Tavaly került Esztergomba, amikor a veszprémi szeminárium működését felfüggesztették. „Szerencsére fel tudtam venni a fonalat, itt jó közösség fogadott. A beilleszkedésben a foci is segített” – mondja.

Ágoston érettségi után rögtön a papság útjára lépett. Családja támogatja őt a hivatásában, örülnek, hogy pap-

nak készül. „Vallásos családból jövök, a gyakori szentmise-látogatás nálunk természetes volt. A hitem elmélyülését

Tüttő Ágoston ötödéves, a diakónusszentelés előtt: Ez egy új út kezdete

segítette a piarista gimnázium is Nagykanizsán.” Júniusban lesz a diakónusszentelés: „Már látszik a cél, ami egy új út kezdete számomra. Várom, hogy elkezdhessem a munkát, amire meghívást kaptam” – fogalmaz.

Dobay Miklós másodéves, a Váci Egyházmegye kispapja. Vele a szeminárium egyik fo-

lyosóján kialakított korzón beszélgettünk, ahol a pandémia alatt, a kényszerű bezártság idején is lehetőségük nyílt a szeminaristáknak a találkozásra, a beszélgetésre. Miklós, mielőtt Esztergomba került volna, egy évet az egyházmegyéje előkészítő szemináriumában töltött Kismaroson, a ciszterci nővérek monostorában. „Ez a közösségi kapcsolatok építésére, a lelkeségben való elmélyülésre szánt év olyan volt számomra, mint egy hosszú lelki gyakorlat. Részt vehettünk a plébániai életben, segítettünk a monostori szolgálatokban, és

Dobay Miklós másodéves: Összetartó csapat vagyunk

nagy hangsúly került az imaelétre is.”

Miklós a tavaly otthon töltött hónapok után alig várta, hogy visszatérhessen a szemináriumba. „Nagyon fontos nekem a közösség. Összetartó csapat vagyunk, itt mindig megoszthatom valakivel az élményeim, az érzéseimet. Nagyon szeretem a közös imádságot, a szentmisét. A szemináriumban én vagyok az egyik orgonista. A jelentkezésem előtt egy rövid ideig egyházzentát tanultam, és örülök, hogy így megmaradt a kapcsolatom zenével.”

Alig fejezzük be a beszélgetést, már jönnek is érte kispaptársai, mert a hétvégi szertartásra próbálnak. A kertben búcsúznak a csapattól. Csoportkép is készül, oldott a hangulat. Talán annak a fel szabadultságnak vagyunk tanúi, amely a megtalált hivatás örömeiből fakad.

Trauttwein Éva Fotó: Merényi Zita

Veszteségeink és erőforrásaink a Covid idején

Hogyan találhatjuk meg a saját, személyes alkalmazkodási módszerünket a járvány okozta nehéz helyzeteinkben? Ezt a kérdést járták körül a Sapien-tia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Családtudományi Intézetének szakértői. Április 28-án Somogyiné Petik Krisztina és Asztalosné Elekes Szende pszichológusok, valamint Papp Miklós teológus tartott online követhető előadást.

„Vajon melyik a fő esemény? A járvány vagy a húsvét?” – tette fel a kérdést Papp Miklós a beszélgetős előadás elején. A húsvéti ikonon azt látjuk, hogy Krisztus kiemeli az árnyéklétből az embert, és felvezeti a fényre. Az előadók a húsvét szempontjait előtérbe helyezve vizsgálták a járvány okozta válsághelyzetet.

„Sokan veszítették el valamelyik hozzátartozójukat, volt, akinek megroppant az egészsége, mások hosszabb-rövidebb időre munkanélküliek lettek. Az emberi kapcsolatok is próbatétel elé kerültek, megkérdőjeleződött az eddig oly biztosnak látszó, kiszámítható jövő: kicsúszott az irányítás a kezünkől” – tette hozzá Somogyiné Petik Krisztina. A tudományba vetett bizalom is megrendült, a jogalkotás is válságban van, hiszen a bevezetett intézkedések sokak szemében diktatórikusnak tűnhetnek. De sok hívő ember istenhite is megremegett. Sorsközösségbe kerültünk, ugyanakkor az is látszik, hogy mindenki másképp szenved ettől a helyzettől, ráadásul bevált megoldásaink sem működnek.

„Sajnos sok áldozata volt ennek a járványnak, sok hozzátartozó pedig el sem tudott búcsúzni elveszített családtagjától” – tette hozzá Elekes Szende. Ez erős tehetetlenségi érzést, bűntudatot kelthetett a gyászolóban. A normál helyzetben rendelkezésre álló közösségi támogatás sem volt meg, sőt, még a temetés megszervezése sem mehetett úgy, ahogy eddig. Hogyan segíthetjük a gyászolót? A legelső a részvét kifejezése, ami lehet akár egy együttérző mondat. Meg kell kérdeznünk tőle, hogyan érzi magát, engedjük, hogy kifejezze a fájdalmát. Fontos a gyakorlati dolgokban való segítség is.

A spirituális kapaszkodóknak is nagy jelentősége van abban, hogy megküzdjünk problémáinkkal. Jézus minden szenvedővel együtt szenved. Gondoljunk arra, hogy Krisztus is fulladozott a kereszten. Isten az

ember egész életét nézi, valamiképp nekünk is egyben kell látnunk szenvedő szereteteink életét.

Az irgalmas Isten mindig felkínál egy finom szálát, melyet megtalálhatunk szenvedéseink közepette is.

Fontosak a keresztény rítusok, melyek segíthetnek a feldolgozásban is. Ebben a helyzetben mindenki „le-

„A válságra sokféle választ adhatunk. Pszichológiai szempontból van, ami helyes, és akad olyan is, ami túlzás” – tette hozzá Elekes Szende. A félelem érthető és normális reakció. Erre szükség is van, hiszen ez is arra ösztökél, hogy vigyázzunk magunkra és egymásra. Az általános bizonytalanság által ki-

hogy a racionális elemek felerősítésével tartjuk távol magunktól a nyugtalanító, feszültséget keltő érzelmeket. Sokan – elsősorban tehetetlenségükben – haraggal reagáltak a válságra, dühösek az orvosokra, a politikusokra – és Istenre. A válaszreakciók szélsőséges formája a depresszió, a pánik, ami már a mindennapi tevékeny-

a tényezőket, melyek akkor segítettek bennünket.

Tegyük fel magunknak a kérdést: mit tanultam a nehézségekből, miben fejlődtem, miben gazdagodtam? Engedjük el mindazt, amit nem tudunk kontrollálni, s ne felejtjük, valódi biztonságot csak Isten adhat.

„Sose halassz el egy jó válságot! Induljunk el egy reális élet felé!” – szólított fel Papp Miklós, rátérve a teológiai szempontok kifejtésére. A járványhelyzet lehetőséget ad arra, hogy reálisabb viszonyt alakítsunk ki Istennel. Alkalmat adhat hitünk elmélyülésére is, de még ez a krízis sem kényszerít senkit arra, hogy higgyen Istennel. Isten dolga nem a polgári jólét biztosítása, vagyis el kell jutnunk egy „isteni Istenhez”, levette az ember által projektált elképzeléseket. Istenkapcsolatunk drámaibb és egyben komolyabb lehet. Rádöbbenhetünk arra is, hogy Isten beavatkozó, de egyben rejtőzködő is, gondviselése ott húzódik a természetes folyamatok hátterében. Jézus Krisztus nagypénteken nem szállt le a keresztről – „de minket sem szállít le”. Arra is érdemes figyelni, hogy a remény nem csak a végidőre szól, hanem visszahat a jelenre is. Krisztus nem azt kérte az Atyától, hogy vegyen el minket a világból, hanem hogy óvjon meg a gonosztól (vö. Jn 17,15).

Az is fontos, hogy eljussunk egy reálisabb élethez. Tudomásul kell venni, hogy a földi paradicsomot nem lehet létrehozni. A Lélek vezet el arra, hogy ráleljünk a valódi alapértékekre. Új viszonyt kell kialakítani a tudományokkal kapcsolatban is: a tudósokat kell komolyan venni, nem az önjelölt szakértőket. Vezérelvünk lehet az, amit a zsoltáros mond: „Taníts meg számba venni napjainkat úgy, hogy bölcsességgel telítsük szívünket!” (Zsolt 90,12). Tudatosabb, elszántabb életvezetésre van szükségünk, meg kell tanulnunk szeretni az életet, tudnunk kell ünnepelni is. Napjaink fékevesztett liberalizmusa kinevelt egy olyan embert, aki nem tisztel senkit és semmit. „Az önkényes ember veszélyt jelent a családra és a társadalomra is.” A válság arra is ráébresztett, hogy milyen fontos a közjó szolgálata, és milyen jelentősége van annak, hogy kire bízunk a hatalmat. „Sohase felejtjük, hogy Isten, a Pantokrátor még a pandémia alatt is kezében tartja a világot” – zárta a beszélgetős előadást Papp Miklós moráleteológus.

Baranyai Béla

Fotó: Lambert Attila (archív)

fagyott”, sokszor nem tudtuk, mi a helyes. Ez természetes, nem szabad emiatt bűntudatot éreznünk. „Ki szabad mondanunk a fájdalomunkat, kifejezhetjük indulatainkat is, de ne csapjanak át ezek káromkodásba. Érdemes olvasni azokat a zsoltárokat, melyekkel kiimádkozhatjuk az ég felé a kínjainkat” – hangsúlyozta Papp Miklós moráleteológus.

A gyerekek gyásza eltér a felnőttekétől. A gyermek észreveszi a változást, a felnőttek magatartásának átalakulását. Sokszor nem szavakkal, hanem testi tünetekkel jelzi, hogy valami bántja. A veszteséget, a halált ne tegyük tabuvá, mert akkor a fantáziájával fogja pótolni a hiányzó információkat, emellett egyedül marad a fájdalommal. A beszélgetés során ne használjunk költői képeket, vallási szimbólumokat. Ugyanakkor óvnunk kell a gyerekeket a híráradattól, szorongásukat pedig oldanunk kell. „A hétköznapi rutin változatlansága és a családi rítusok segíthetik a gyermekeket, de a tanároknak is fontos szerep juthat a veszteség elfogadásában” – emelte ki Somogyiné Petik Krisztina.

váltott szorongás is érthető, ám ha megbénít bennünket, ha akadályoz a hétköznapi feladataink elvégzésében, akkor azt már kezelni kell. A kedvetlenség, a lehangoltság és a motivációvesztés is gyakori lelkiállapot válság idején. Vannak sajátos, pozitív következményei is ennek a krízishelyzetnek. Erősödött a szolidaritás, az együttérzés, emellett a válság az élet számos területén kreatív megoldások kiötlésére sarkallta az embereket. Jó példa erre az „Isten keze”: egy ápoló melegvízzel töltött kesztyűt tett egy beteg kezére, hogy érezze a test melegét.

A krízisre adott válaszok között sok szélsőséges reakciót is találunk. A tagadás mellett az elméletgyártás is gyakori. Nem véletlen, hiszen szeretnénk megérteni a minket körülvevő világot.

Isten a Logosz képmására teremtette az embert, ám amikor ez a Logosz keresztre feszült, hallgatott.

Dolgunk tehát az is, hogy keresztre feszítsük az értelmünket” – emelte ki Papp Miklós. Az elméletalkotásra a csoportgondolkodás is nagy hatással van. Az intellektualizáció azt jelenti,

ségükben is korlátoz. Figyelnünk kell a környezetünkben élőkre, hiszen lehet, hogy a megszólítottság elég lehet a súlyosabb lelkiállapot kialakulásának megakadályozására.

Milyen erőforrásokra támaszkodhatunk és milyen megküzdési lehetőségek állnak előttünk? Fontos tudatosítani magunkban, hogy saját érzelmi reakciónkra is hatással lehetünk. Ebben nagy szerepet kap a helyes önértékelés, el kell fogadnunk a negatív érzéseinket is, de ne engedjük, hogy eluralkodjanak rajtunk. Azt sem szabad hagyni, hogy a negatív gondolkodási spirál elragadjon. Ilyenkor érdemes keresni egy olyan elfoglaltságot, ami kizökkent ebből a rossz állapotból. Fontos, hogy magunkkal is együttérezzünk. A testmozgás, a zenehallgatás, a lassított légzés gyakorlása, de a tánc és az alkotótevékenység is segít a feszültség oldásában.

„Válsághelyzetben fontos az is, hogy ápoljuk a társas kapcsolatainkat” – hangsúlyozta Elekes Szende. Érdemes felidézni magunkban azokat a krízishelyzeteket, melyeken túljutottunk, vegyük számba azokat

Új oltárkép a pápai Szent József-kápolnában

Munkás Szent József ünnepén, május 1-jén délelőtt a pápai Szent József-kápolnában Mail József címzetes apát, főesperes, a pápai nagytemplom plébánosa mutatott be szentmisét Salgó Ferenc kánonokkal, plébániai kormányzóval és Szabó Zoltán káplánnal együtt. A plébános az ünnepi szentmise keretében megáldotta a kápolna új oltárképét.

A kép a Székesfehérváron élő és alkotó, csetényi születésű Simon M. Veronika grafikus és festőművész alkotása. A festmény – mely a hívek kezdeményezésére és adományából készült – a műhelyben dolgozó Szent Józsefet ábrázolja, akit a gyermek Jézus tanít.

A szentmise főcelebránsa prédikációjában József álmairól szólt, kiemelve: az ál-

mok rosszat jelentettek abban az időben, József azonban megfogadta az álmaiban elhangzottakat, s így lett Jézus és Mária őrzője.

Forrás: Veszprémi Főegyházmegye
Fotó: Laskovics Mórió/Napló

„Ott érd el, ahol ma él...”

A Családakadémia második tavaszi találkozója Győrben

Május első hétvégéjén tartotta a Családakadémia 18. évfolyamának második tavaszi képzését. A részt vevő nyolc házaspár ezúttal is az online térben osztotta meg rövid előadását, és a képernyőn keresztül reflektált az elhangzottakra. Bandár Márton és Szesztay Timi beszámolóját szerkesztve adjuk közre.

A mindig aktuális, vissza-visszatérő örökzöldek mellett helyet kaptak ritkább témák is, de mindről elmondható, hogy gondolatcsírákat ültettek el a hallgatóságban. A házastársi szeretet, szerelem megőrzése, konfliktuskezelés, jó szokások ápolása, kamaszgyerekek nevelése, lelki adoptáció, házi szentély és az Anyaszentegyházhoz való kötődés – mind olyan tudásbeli gyarapodást és lelki támogatást jelentenek, melyek segíteni fogják a Családakadémiát elvégző házaspárokat a későbbi vállalásaikban.

A családakadémiai képzés célja sokrétű: a résztvevőknek alkalmuk nyílik önmaguk, a

házastársuk és a családi életük jobb megismerésére, újabb szempontok szerinti ártértékelésre; a különböző vendégladók és a részt vevő házaspárok által tartott előadásokon keresztül felkészülnek arra, hogy a jövőben e megszerzett tudást a lakóhelyükön, a közvetlen környezetükben élőkkel is meg tudják osztani. Ugyanilyen fontos cél, hogy a két éven keresztül zajló havi találkozók által élő közösség alakuljon ki közöttük, amely a gyermekeik számára is mély köteleket jelent. Bár a pandémia nagymértékben korlátozta a személyes találkozásokat, az online alkalmakkor is megbizonyosodtak róla, milyen nagyszerű, egymást segítő, támogató csapattá formálódtak.

Küldetésüket, az Egyház küldetését a Schönstatt Mozgalom alapítója, Joseph Kentenich atya így fogalmazta meg: „Menjetek, és hirdessétek minden népnek, minden generációnak! Ott érd el, ahol ma él, a mai lelki beállítódásában, pillanatnyi szükségseiben, harcaiban és görcseiben!”

Forrás: Győri Egyházmegye

Érted és sokakért

Beszélgetés az aranymisés Fodor Andrással

(Folytatás az 1. oldalról)

– Volt egy szent életű nagymamám és édesanyám. A nagymamám a röszei tanyák „Kalkuttai Teréz anyja” volt. Betegeket látogatott, a gyermekágyas édesanyáknak tyúkhúslevest vitt, vezette, szervezte a különböző kilencdedeket. Abban az időben ezek voltak a tanyasi élet fénypontjai. Nem volt tévé, a téli estéken az emberek szívesen jöttek össze közös imára, éneklésre. Nagymamám minden reggel ment a hét órakerkező szentmisére, háromnégy éves koromtól kezdve pedig én is mentem vele. Akkor még rács előtt térdelve járultak az emberek szentáldozáshoz. Én is mindig odatértem a nagymamám mellé, bár nem kaptam szentostyát. Emlékeim szerint egy ilyen alkalom során öltött fel bennem, hogy ha pap lennék, én bizony adnék ostyát a gyermekeknek is – talán így kezdődött. Nem én választottam ezt a hivatást, hanem Isten hívott meg, ő választott engem. Ötéves sem voltam, amikor elkezdtem ministrálni. Még nem jártam iskolába, amikor elsőáldozó lehettem.

Felső tagozatos koromban már sokat piszkáltak a hitem és a templomba járásom miatt. Ekkor kezdett foglalkoztatni, hogy magamnak is komolyabban megfogalmazzam, miért szeretnék pap lenni. Az egyik tanárom azt mondta, hogy a mai embereknek már nincs szükségük a papokra. Tanuljak inkább orvosnak, vagy készüljek valami más hasznos feladatra. Ám én ezek után is csak arra jutottam, hogy papként többet tudok segíteni, mint orvosként. Az orvos csak a testet gyógyítja, a pap pedig Isten kegyelmével a lelket is meg tudja erősíteni.

– Kik voltak a példaképei?

– A röszei plébános, Boris István, a káplánok – Gyulay Endre és Lohmann Ferenc –, Orbán Dénes, az általános iskolai matematikatanárom, Kecskeméti Jelenits István és Lukács László volt rám nagy hatással. Szegeden Dévény István, Merx Elemér, valamint Wagner Viktória szociális missziós nővér. A szentek kö-

zül Don Bosco, Kalkuttai Teréz, Loyolai Ignác, II. János Pál pápa, de én ide sorolom Roger Schützöt is.

– Hogyan emlékszik vissza a szegedi évekre?

– A papságra készülés csodálatos ideje volt. Itt tárult fel

„

Tizenhat évig voltam hittanár, de soha nem untam az óráimat..

Fegyelmelési gondom sohasem volt, úgy szívták belőlem az erőt, hogy közben magam is feltöltődtem, látva, hogy harminc-negyven szempár figyel rám.

előttem igazán, hogy milyen magasztos hivatást kaptam az Úrtól. Ugyanakkor nagyon küzdelmes is volt. Minden évfolyamra járt néhány, nem az Úrtól „küldetést” kapott személy, akik igyekeztek megzavarni a szeminárium életét.

– Kápláni szolgálatát Ásotthalmon kezdte meg. Milyen kihívásokat jelentett a tanyavilág lelkipásztori ellátása?

– Én magam is tanyán születtem és éltem a gyermekkoromat, így nem volt idegen a légkör. A dispozióim 1971. július 1-jétől szólt. Már szeptemberre minden tanyasi iskolában legalább három-négy gyermeket beírtak hittanra. A központi iskolában ez csak a következő évben sikerült. A tanyasi iskolákban a tanítók nem akadályozták a munkámat, így nem csak a beíratott gyerekek lehettek ott a hittanórákon. Nagy örömmel igyekeztem lelkesíteni a tanyasi gyerekeket, úgy éreztem, szinte isszák a szavaimat. Jártam a betegekhez, a házszentelések alkalmával pedig nagyon sok háznál általános „javítómaster” lettem. Háztartási gép, motor, szivattyú, ajtózárs – alig volt olyan, amit ne tud-

tam volna megjavítani, ha nem ott helyben, akkor másnapra elkészült, és vittem vissza. Soha nem éreztem úgy, hogy nincs itt szükség rá.

– Papságának első évtizedei a kommunista diktatúra idejére estek. Említene egy-két jellemző esetet ezekből az évekből?

– Ásotthalmon szólt a helyi rendőr, hogy a központból azt a parancsot kapta, vegye el a jogosítványomat. A falu központjában, közvetlenül a templom mellett keresztelte a főutcat a vasút. Figyelmeztett, hogy ott mindig vigyázzak a szabályos közlekedésre. A hittanbeíratással kapcsolatban sok levelet írtam a szülőknél, átírt papírra egyszerre tizenöt-húsz példányt is tudtam gépelni. Egy ilyen indigós példányt mutatott a szegedi rendőrségen egy fiatalember, aki civilben volt, nem árulta el a rendfokozatát, és azzal vádolt, hogy megszegtem a sajtótörvényt, ezért fel fognak jelenteni. Végül semmi következménye nem lett a dolognak. A legemlékezetesebb kijelentés akkor hangzott el, amikor ugyancsak az ifjúsági csoportom miatt hívtak: „Fodor úr, tudjuk, hogy csődöt mondott a nevelésünk, mégsem engedjük, hogy maguk neveljenek.”

Apátfalván egy nap meglátogattam az Állami Egyházügyi Hivatal titkárát, akit magunk között bajszos püspökök hívtunk. Éppen a gyerekekkel futballoztam a templomkertben. Kifogásolta, hogy mit keresnek ott a gyerekek iskolaidőben. Mondtam, hogy most éppen továbbképzés van a tanároknak, ezért nincs tanítás. Erre azt nehezményezte, hogy tanítási szünet esetén miért én foglalkozom a gyerekekkel. Majd kérte, hogy menjünk be a templomba. Az egyik padba stabilan beállítottam a vetítógépet, kérte, hogy vegyem ki belőle a diatárat. Láttam, hogy nagy csalódást okoztam neki, mert csak a magam fényképezte énekszövegek voltak benne előkészítve a következő szentmiséhez.

– Kétszer is súlyos betegségeen esett át. Mi segített átvészelni a nehéz hónapokat?

– Az első alkalommal nagyon hamar beláttam, hogy engem most nem a püspököm, hanem maga az Úr disponált. Látogatási tilalom volt a szegedi kórházakban, én pedig papként bentlakást kaptam. Késő este az éjjeliszekrényen miséztem, közben halottam a betegek nyögését, jajgatását – mindezt Jézus keresztáldozatához kapcsoltam. Nem azt éreztem, hogy ki lettem vonva a forgalomból, ellenkezőleg, hiszen ott volt rám nagyobb szükség.

A második eset egy perforált vakbélgyulladás volt. Amikor éreztem, hogy nagyon nagy a baj, eszembe jutott, hogy már többször ajánlottam az életemet: kispapként a szemináriumi élet Istennek tetsző alakulásáért, Ásotthalmon pedig egy fiatal, négygyermekes édesapa életéért cserébe. Arra gondoltam, hogy Isten most fogadja el a felajánlásomat. Aztán kiderült, hogy még további tervei voltak velem.

– Találkozhatott VI. Pál pápával, Szent II. János Pál pápával, Teréz anyával és Roger Schützcel is. Hogyan emlékszik vissza ezekre az eseményekre?

– Isten nagy-nagy ajándékának tartottam mindegyik találkozást. Nem győzők hálát adni azért, hogy olyan korban élek, amikor ilyen szentekkel lehet találkozni. Mindegyikük megerősített abban, hogy Isten vezet engem az úton, amelyet ő jelölt ki a számomra.

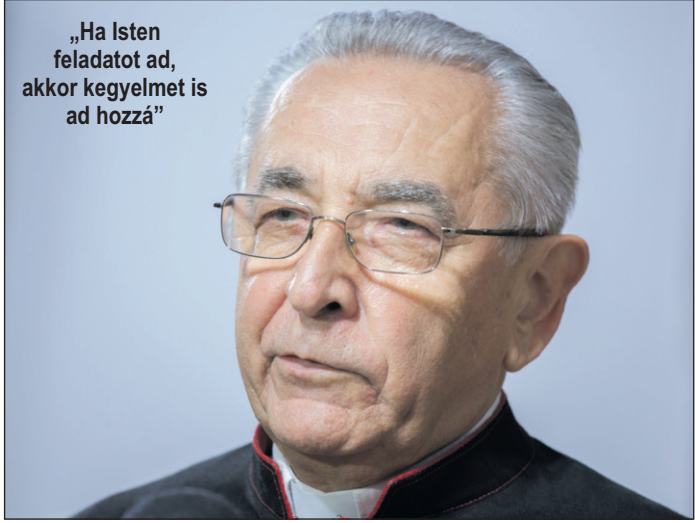
– Debrecenben a Svetits Gimnázium hittanára is volt. Mit emelne ki ebből az időszakból?

– Tizenhat évig voltam hittanár, de soha nem untam az óráimat. Olyan gondolatokat kaptam tanítás közben, hogy magam is megdöbbentem. Ennyire igazak Jézus szavai: ne töprengjetelek azon, hogy mit mondjak, majd adatik nekem abban az órában. Mindennap két misét mondtam még a tanítási idő megkezdése előtt. Egyet a nővéreknek, egyet pedig a diákoknak. A gyerekek miséjén mindig tömve volt a kis kápolna. Hol egy-egy osztálynak volt valamilyen szándéka, amiért ottlakoztunk, hol valamilyen otthoni nehézséget hoztak az Úr elé. Úgy voltunk együtt, mint egy nagy család. Fegyelmelési gondom sohasem volt, úgy szívták belőlem az erőt, hogy közben magam is feltöltődtem, látva, hogy harminc-negyven szempár figyel rám. Szükségem is volt erre, mert az iskolai munka után következett a városi szolgálat. A fiatalokkal házaknál jöttünk össze, a templom nem volt erre alkalmas hely abban az időben.

– Szent II. János Pál pápa 1993. május 30-án, pünkösd ünnepén megalapította a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegyét, amelynek a megszervezésében Önnek is sok feladat jutott. Milyen tapasztalatokat szerzett ez idő alatt?

– Olyan feladatokat hozott ez számomra, amelyekről nem is gondoltam, hogy képes vagyok ellátni. Korábban soha nem foglalkoztam építkezéssel, gazdasági kérdésekkel, számvittel, adóügyekkel, oktatási intézmények szervezésével – és most mindez a nyakamba szakadt. A saját bőrömmön tapasztaltam, hogy ha Isten feladatot ad, akkor kegyelmet, képességet is ad hozzá. Többen kérdezték tőlem a pap testvérek közül: nem unalmas ez a munka? Én pedig csodálkoztam, hogy miért volna unalmas, hiszen ezzel is Isten országát építem. Ugyanúgy lelkipásztori munkának tartottam ezt is, mint a tanyasi emberek elromlott eszközeinek a javítását, vagy a Svetits oktatástechnikai kellékeinek a karbantartását.

– Az egyik fő szervezője volt a gyimesfelsőlóki zárandokház és iskola építésének. A debreceni Tócsókert Szent Család-templomának létrehozása is az Ön nevéhez fűződik. Mesélne ezekről?

„Ha Isten feladatot ad, akkor kegyelmet is ad hozzá”

– 1993 pünkösdjén tettük le a gyimesfelsőlóki Sziaklára Épített Ház alapkövét, ugyanakkor, amikor a szentatya megalapította a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegyét. Az én feladatom egy volt egyházi ingatlan visszaszerzése és püspökséggé alakítása lett. Itt szereztem az első építkezési tapasztalataimat. Gyimesfelsőlókon már ezek birtokában tudtam segíteni az építkezést, bár az ottani kihívások sokkal keményebbek voltak. Míg itthon mesterekkel építettem, ott kint magunknak kellett gyűjtenünk a követeket az alapozó patakokból. Minden tábor oda szerveztem, cserkészekkel, egyházmegyes kispapokkal, svetits lányokkal. A Máltai Szeretetszolgálat kisbuszaival úgy jártam Debrecen és Gyimesfelsőlók között, mintha itthon mentem volna fel a hegyekbe. Szerencsére a famunkákhoz a helyieknek nagy szakértelmük van, így az alap felhúzása után már kevesebb feladat hátrult ránk. A fa kivételével minden mást itthonról kellett odaszállítani: szigetelő anyagokat, épületgépészeti felszereléseket, a tetőhéjazathoz a kanadai zsindelyt. Volt, amikor hat pótkocsi IFA indult megrakodva Debrecenből.

A püspökség épületébe 1994 júniusában költözött be Bosák Nándor püspök. A gyimesfelsőlóki tervezett záran-

dokházból végül iskola lett, és 1996-ban költözött be az első osztály a ház egyik szárnyába, miközben a többi rész még javában épült.

A Szent Család-kápolna lelkészeként 1996. október 1-jén kaptam a megbízást, hogy Debrecen-Tócsókertben, egy tízemeletes épületblokk földszintjén készítsem elő egy lakótelepi templom építését. A tervpályázatot úgy hirdettem meg, hogy olyan templom tervezését kérem, amely oldja, ellensúlyozza a lakótelep szögletesességét, és családias légkört teremtet ott összegyűlő híveknek. Még ugyanabban az évben, Szent Család ünnepén letettük a templom alapkövét. Kőszeghy Attila olyan templomot tervezett, amelyen nehezen lehet két párhuzamos vonalat vagy derékszögű csatlakozást találni. A templom felszentelésére 1998. augusztus 15-én, Nagybölgasszony ünnepén került sor. Addigra sikerült egy kis egyházközséget is kialakítani. Huszonegy évig voltam ennek az egyházközségnek

plébánosa úgy, hogy közben elláttam a püspökségi feladatokat is. A templom felszentelése után, szinte azonnal megbízott a püspököm egy másik lakótelep templomának a felépíttetésével. A Megtestesülés-templomot 2000. augusztus 19-én szentelte fel a főpásztor. Ugyanebben az évben sikerrel pályáztam egy egyházi szociális otthon létesítésére, és 2001 tavaszán megkezdtek a Szent Erzsébet Otthon építését a kereketelepi Tátra utcában. A házat 2003 októberében vehették birtokba a lakók.

Milyen érzésekkel tekint vissza erre az ötven évre?

– Nagy-nagy hálával és köszönettel a mindenható Istennek. Ha valaki előre megmondja, hogy ez lesz az élet-utam, biztosan nem hittem volna el neki. Újmisésként ezt kértem: Jézusom! Add, hogy napról napra alkalmasabb esz-közzé váljak Isten népe szolgálatában (vö. A II. Vatikáni Zsinat Presbyterorum ordinis kezdetű dekrétuma a papi szolgálatról és életéről, 12.). Úgy érzem, mindezt megkaptam. Ez nem az én művem, hanem az övé. Annak idején az újmisés emlékképre ezt írtam: Érted és sokakért – veled és általad.

Baranyai Béla
Fotó: Kovács Ágnes

IMAÓRA

Csobánka-Szentkúton a régi hagyományokhoz híven folytatódnak a nagy múltú elsőszombati szentmisék. 2021. május 1-jétől október hónapig minden első szombaton a Szentkúti kápolnában fél 11-kor kezdődő ünnepélyes engesztelő rózsafüzér imádságra és a 11 órakor kezdődő szentmisére várják a zarándokokat a festői szépségű Mária-kegyhelyen.

Elváltakért és egyedülállókért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 16 órakor a budapest-belvárosi Szent Mihály-templomban (Budapest V. kerület, Váci u. 47/b).

A **Boldogasszony Imaszövetség** tagjai a kért imaszándékok mellett rendszeresen másért is fohászkodnak égi Édesanyánkhoz a hét minden napján: hétfőnként az egyedülállókért és a magányosokért, keddenként a katolikus oktatási intézményekért és a fiatalokért, szerdánként az állami és az egyházi vezetőikért, péntekenként az idősekért, a betegekért és a szenvedőkért. Továbbra is szeretettel várják a híveket a tagok sorába. Csatlakozni az egész év folyamán bármikor lehetséges. Bővebb információ: <https://pecsiegyhazmegye.hu/cimke/imaszovetség>

A **Szent Imre-kápolna Szeretetláng-imacsoportja** minden programját megtartja. Az eredeti időpontokban továbbra is otthonainkban imádkozunk. A résztvevők áldást kapnak a megadott időpontban az Oltáriszentséggel. Honlapunkon keresztül elérhetők vagyunk: www.szeretlangujember.hu – Program: május 20., csütörtök 17 óra: szentségimádás lesz édes Hazánkért.

Nagykilenced – Közös készülődés Szent Rita ünnepére. Budapest központjában található a Szent Rita-templom (1081 Budapest, Kun utca 5.), ami az egyik legismertebb és leglátogatottabb kis templom Pesten. Szent Rita élete viszontagságos volt, sok-sok megpróbáltatással, éppen ezért nehéz sorsú lányok, édesanyák és asszonyok fordulnak hozzá, a lehetetlen ügyek közbenjárójához, hogy segítséget kérjenek. Ünnepe május 22-én van, melyre tisztelői lelkigyakorlat-sorozattal készülnek. Szent Rita 15 éven át viselte homlokán Jézus töviskoszorújának egy sebé, ezért 15 héten át tart az imádságos lelkigyakorlat, mely egyben előkészület a szent ünnepére. Ebben az évben a csütörtök reggel 8 órakor kezdődő szentmisékben Tóth Tamás, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia titkára tartja a lelkigyakorlatos felkészülést, melynek mottója: *Élő vizek forrásánál* (Elmélkedések a Jézus Szíve-litániáról). Ha személyesen nem tud részt venni a szentmisén, a következő lehetőségek segítségével kapcsolódhat be a lelki felkészülésbe: élő közvetítés a <http://www.facebook.com/kalman.toth.520357> oldalon, a későbbiekben a <https://www.szentritatemplom.hu/> oldalon.

Szentmisék Mindszenty József bíboros boldoggá avatásáért: 2021. június 5., szombat; július 6., kedd; augusztus 6., péntek; szeptember 6., hétfő; október 6., szerda; november 6., szombat; december 6., hétfő. A boldoggáavatási szándéokra mondott szentmiséket 7 órakor, a Magyar Katolikus Rádió adásával egy időben a Szent István Rádió is közvetíti a budapest-városmajori Jézus Szíve-templomból.

LELKIGYAKORLATOK

MEGNYITOTTUNK! Szent Gellért Lelkigyakorlatos Ház (2016 Leányfalu, MórícZ Zsigmond út 141.): Május 21-én 18 órától 24-én 13 óráig: Pünkösdi lelkigyakorlat *Tokár János* ferences atyával. Június 18-án 18 órától 20-án 13 óráig: Hivatásukat nem gyakorló papok lelkigyakorlata. Június 21-én 18 órától 24-én 13 óráig: Máriaaspapi Mozgalom lelkigyakorlat *Sóti János SJ* atya vezetésével. Részvétel védettségi igazolvánssal lehetséges. Elérhetőség: 06-26-383-212, 06-30-466-0749

SEGÍTŐ FOGLALKOZÁS

Covid-betegségen átesetteket és hozzátartozókat segítő foglalkozásokat indít április 12-étől heti rendszerességgel az Óbudai Szentháromság Plébánia (1032 Budapest, Vörösvári út 110.) Mindazok számára, akiket megbetegített a koronavírus, post-Covid szindrómában szenvednek, gyászolják hozzátartozóikat, magányosak, szeretnének visszatérni régi, megszokott életükbe. Az online csoportfoglalkozásokat hetente keddenként 17–18.30 óra között tartjuk, összesen hat alkalommal. A részvétel ingyenes, a jelentkezéshez előzetes regisztráció szükséges, a következő e-mail-címen: szent3sag@obuda-szent3sag.hu

HÁLAADÓ SZENTMISE – 50 ÉV

A **Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye püspöki helynöke, Fodor András** atya pappá szentelésének 50. évfordulója alkalmából aranymisét mutat be május 14-én, pénteken 14 órától a Szent Anna-székesegyházban, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Észak-Alföldi Régió tagjainak jelenlétében.

HALÁLOZÁS

A **szombathelyi püspök – a hozzátartozók nevében is** – fájdalommal, de a feltámadásba vetett hittel tudja, hogy *Nagy Péter* gellénházai plébános életének 69., áldozópapi szolgálatának 39. évében a zalaegerszegi kórházban 2021. május 4-én a betegek kenetével megerősítve elhunyt. Gyászmiséje és temetési szertartása május 13-án, csütörtökön 10 órakor kezdődik a szentgotthárdi Nagyboldogasszony-plébániatemplomban. Végakaratának megfelelően a szentgotthárd-zsidai temetőben helyezik örök nyugalomra közvetlenül a gyászme után.

Az **Egri Főegyházmegye a papság, valamint a rokonság** nevében fájdalommal és a feltámadásba vetett hittel tudja, hogy *Juhász János* érseki tanácsos, ragályi plébános életének 70., áldozópapságának 44. évében, 2021. május 4-én a miskolci kórházban, szentségekkel megerősítve elhunyt. Temetéséről később gondoskodnak.

Veres András győri megyéspüspök a Győri Egyházmegye papsága nevében fájdalommal, de a feltámadásba vetett hittel tudja, hogy *Klementsits Károly* nyugalmazott plébános életének 87., papi szolgálatának 61. évében 2021. május 4-én szentségekkel megerősítve elhunyt.

A **Váci Egyházmegye és a rokonság** fájó szívvel, de Isten akaratában megnyugodva tudja, hogy *Béla Vince* nyugalmazott plébános 2021. április 5-én, életének 62., papságának 33. évében szentségekkel megerősítve hazatért az Úrhoz. Az engesztelő szentmiseáldozatot május 8-án, 11 órakor mutatták be az elhunytért a magyarnándori Szent Miklós-plébániatemplomban, majd a templom temetőjében helyezték örök nyugalomra. A járványügyi rendelkezések miatt a szertartásokra szűk körben került sor.

Tisztelt Olvasóink!

Az egyházi közleményeket és híreket szerkesztve közöljük. Megértésüket köszönjük.

A szerkesztőség

Piliscsabán

a Nagyboldogasszony Ház

idősek otthona

festőien szép környezetben, kiváló közlekedési adottságokkal, színvonalas ápolás-gondozás biztosításával, nyugodt, családias légkörben várja hölgy lakók jelentkezését.

2081 Piliscsaba, Kálmán király útja 15.

Tel.: +36 30 816 0205

E-mail: nbahaz@invitel.hu

ÁLLÁS

A **ZALAEGRSZEGI SZŰZ MÁRIA SZEPLŐTELEN SZÍVE PLÉBÁNIA** kántort keres. Jelentkezés fényképes önéletrajzzal és a munkabérigény megjelölésével a zeg3@martinus.hu e-mail-címre küldött levélben. Bővebb információk: <http://zeg3.martinus.hu>

HARANG

ÚJ, 715 kg-os, G hangú, díszített bronzharang eladó. Érdeklődni: 06/30-728-8161

OKTATÁS

EGYÉNI ÉS CSOPORTOS sakkoktatás. www.besakk.com

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átvesszünk. Budapest VI. kerület, Andrássy út 16. T.: 06/1-266-4154 – nyitva: hétfő–szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra között.

„Létünk legdöntőbb mozzanata az életünk rendezése, hogy végre azok legyünk, amire teremtve vagyunk.”

VácZ Jenő SJ

KÉRJÜK TÁMOGASSA

ADÓJA 1%-ÁVAL AZ ÉLETRENDEZÉS HÁZA BARÁTAINAK EGYESÜLETÉT!

ADÓSZÁM: 18904978-2-02

A BUDAPEST-KELENFÖLDI SZENT GELLÉRT PLÉBÁNIA EGYHÁZI FENNTARTÁSÚ URNATEMETŐJÉBEN URNAFÜLKÉK MEGVÁLTÁSÁT, valamint

ZÁRTSZÓRÁSOS TEMETÉS LEHETŐSÉGÉT KÍNÁLJA.

Temetőnk minden nap 8 – 18 óráig látogatható.

Urnairoda nyitvatartási ideje

Hétfő – péntek: 10 – 16.30 óráig. Telefon: 1/203–8912

Plébániairoda nyitvatartási ideje

Hétfőtől péntekig: 10 – 11.30 és 13.00 – 16.30. Tel./fax: 1/203–8915

Templomunk miserendje

Vasárnap: 9.00, 11.00 és 18.00

Hétköznapi: 7.00 és 17.00. Szombaton 7.00, 18.00

Cím: 1115 Budapest, Bartók Béla út 149.

Internet: <http://szentgellertplebania.hu>

E-mail: iroda@szentgellertplebania.hu

Nem tud dönteni? Mi megkönnyítjük a választást.

AJÁNDÉKOZZON UTALVÁNYT, MELY LEVÁSÁROLHATÓ AZ *Uj Ember* KÖNYVESBOLTBAN.

ELÉRHETŐSÉGEINK:
1053 Budapest, Ferenciek tere 7–8. (Kárpátia-udvar)
Telefon: (06/1) 266-0845; webbolt: bolt.ujember.hu

MAGYAR KURÍR
KATOLIKUS HETILAP

Uj Ember
kiadványok

Uj Ember
KATOLIKUS HETILAP

Kiadja a Magyar Kurír
Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág, előfizethető a kiadónál, a postán és a Digitalstandon

Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft. • **Ügyvezető:** Tolonics Gergely
ISSN 0133-1205

KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.
LAPZÁRTA: 2021. MÁJUS 10.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István

Lapszerkesztő: Baranyai Béla • **Lapszerkesztő-helyettes:** Körössy László

Szerkesztőség: Agónás Szonja, Benke Zsuzsa, Bodnár Dániel, Bókay László, Borsodi Henrietta, Fabián Attila, Gátas Judit, Lambert Attila, Merényi Zita, Mészáros Ákos, Pallós Tamás, Szalontai Anikó, Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trautwein Éva, Vámosy Erzsébet, Verestői Nárcisz

Olvasószervező: Kodítek Bernadett

Korrektor: Szántó István • **Tördelés:** Bukovszki Antal

Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42.
Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • Tel.: +36/1-317-3933
www.ujember.hu • e-mail: ujember@ujember.hu

Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu
Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu
Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása:
+36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu; <http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa/>
Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3790; +36/1-633-3132; terjesztes@ujember.hu
Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén.
Egyéni egy példányos előfizetés belföldről negyedévre: 4050 Ft, fél évre: 8100 Ft, egy évre: 16 200 Ft.
Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).

Dante a kimondhatatlant is kimondta

Jelenits István az Isteni színjátékról

(Folytatás az 1. oldalról)

– Dante világa különösen csodálatos. Egy európai nyelv legelső nagy költője ő. A korabeli latinból kiemelkedik az olasz nyelv, megszólalnak olaszul a költők, és mindjárt egy ilyen óriási életmű születik, amely párját ritkítja a világirodalomban. Hordozza az egész antikvitás örökségét, a görög világot is, de a latint különösen, Vergiliust, akit az olaszok közel érezhettek magukhoz, mert a latin és az olasz nyelv között könnyű meglátni az átmeneteket. Dante eposza akkor születik, amikor az olaszok a festészetben, a zenében szintén megtalálják a saját hangjukat. A költészet nyelvén szólaltatja meg a latinból származó, fiatal és megannyi gazdagsággal ékes olasz nyelvet, Szent Domonkos, Szent Ferenc nyelvét. Nagyon izgalmas új világ ez, ugyanakkor összegzés is, eposz.

– Mennyire más ez, mint az antik eposzok?

– Nem az antik eposzok utánzata, hanem egészen egyedülálló alkotás, mélyen keresztény, de a reneszánsz fiatalsága is ott van benne. Régi, mert az antikvitás örökségét hordozza, ugyanakkor zenéjében, rímeiben, ritmusában teljesen új és fiatal. Mindez az egész világirodalom elévülhetetlen kincsévé teszi az *Isteni színjátékot*.

– Amit elég nehéz egyhuzamban végigolvasni...

– Magam sem úgy olvasom, mint a nagy regényeket, Dosztojevskijt vagy Tolsztojt. Ha az ember húsz-harminc év után újra előveszi a *Háború és békét*, visszatálal a fiatalsághoz, és azon is elgondolkozik, hogyan öregedett hozzá, miként érett meg ehhez a könyvhöz, hogy most annyira másképpen olvassa, mint évtizedekkel korábban. Dante művét talán sohasem olvastam egyhuzamban az elejétől a végéig. Hol itt ütöm fel, hol ott, otthonosan mozgok benne, és olvasom a hozzáfűzött kommentárokat, a fordításokat. Lenyűgöző ennek a gazdagsága. Én Babits fordítását olvasom. Olaszul csak egy-egy részletet, mert nem ismerem a nyelvet annyira, hogy hosszabb szöveget olvassak eredetiben. Értelmezem a fordítók írásait, nagy örömmel olvasok arról, hogyan küzdenek egy-egy sorért, miért így, és miért nem úgy fordítják, ahogyan a másik. Nagyon érdekes Nádasdy Ádám legújabb Isteni színjáték-fordítása; vesszorokat fordít, de rímeket nem, mert úgy érzi, azok fölösleges ékítmények. Azt hiszem, ez nem így van, de érdekes vállalkozás ez is. Sok okos, használható jegyzetet fűz a szövegéhez, ami nagy segítséget nyújt az eligazodásban. Ugyanakkor érezzük, ez a sajátos lemondás oda vezet, hogy elszakadunk attól az örömtől, amivel a hűséget vállaló műfordító, Babits megajándékozott bennünket. Babits nemcsak lefordította az Isteni színjátékot, hanem írt is róla, a fordítással kapcsolatos tapasztalatairól. Később is vissza-visszatért erre. Megvallotta, mennyit küszködött, hogy egy-egy sort megmentsen, hogy egyben tartsa mindazt, ami összetartozik az eredetiben. Olykor nem a legpontosabb szót használja, hanem például egy kétszótagosat tesz a négyzótagos helyébe, mert így kívánja a vers. Ezek az izgalmas kérdések nagyon közel vezetnek minket a műfordító küzdelmeihez, művészetéhez.

– Sokan, sokféleképpen értelmezik a címet: Isteni színjáték.

– Dante a három helyszínt – Pokol, Purgatórium, Paradicsom – járja be költői példaképe, Vergilius, Beatrice és Szent Bernát vezetésével. Bemutatja, hogyan egészül ki a világunk. Mi csak ebben a földi létben mozgunk otthonosan, de a hitünk

megnyitja előttünk a költő által bejárt világot, ami értünk van. Ott van benne van a kárhozat lehetősége és az üdvösség reménye, de ott van a tisztulás útja is a halálunk után, ha nem egészen a kárhozat fiaként él-tünk, de az üdvösségre sem váltunk méltóvá. Óriási bátorságot és alkotókedvet igényel ez a vállalkozás. Szokatlan az irodalomban, hogy az emberi életnek a foghatón túli távlatait nyissa meg valaki úgy, hogy nem a képzeletére akar támaszkodni, hanem a hitére, az imádságára és arra a tudására, amit a kinyilatkoztatásból, az Istennel való élő kapcsolatából merít. Dante nem áradozik, hanem a félelmeit, kétségeit, reményeit fűzi össze, s mindezekből tárja elénk azt a kincset, amit a hívő ember magában hord, és aminek részévé válik az élete. A színjátékban bemutatott emberek gyakran közelebb állnak hozzánk, mint azok, akikkel a mindennapi életben találkozunk. Dante költészete még a keresztény irodalomban is szokatlan világokat tár fel.

– Tanár úr, kiemelne a három nagy egységből egy-egy részt? Kezdjük a Pokollal.

– Az ötödik énekben arról olvasunk, hogyan kísért meg két embert a szerelem olvasás közben, és miként viszi őket bűnbe, sodorja a Pokolba. Megjelenik előttünk egy Francesca nevű hölgy, Dante azelőtt ismerte őt, már meghalt. Most pedig a költő kérdésére beszámol arról, hogyan jutott kárhozatra. Babits fordításában ez így hangzik: „Szerelem, gyenge szívnek könnyű méreg, társamat vágyra bujtá testemért, mely oly csúf halált halt – rágondolni félek. Szerelem, szeretettnek szörnyű metely, szivemet is nyilával úgy találta, hogy látod, itt se hágy keserve még el. Szerelem vitt kettőnket egy halálba, ki véruink ontá, azt Kaina várja.” A gyászos pár ily szavakat kiált.

A költő megrendül, de élni akar a lehetőséggel:

S újra megszólítám a szenvedőket s kezdém: „Francesca, bánatod reám oly érzéseket hoz, hogy a könny erőtet...” (...) És ő felelt: „Nincs semmi szomorítóbb, mint emlékezni régi szép időre nyomorban: ezt jól tudja bölcs tanítód! (...) Egy nap, miketten, egy könyvet lapozva,

olvastunk benne Lancelotto rejtett szerelméről, nem is gondolva rosszra. Szemet ez gyakran szememen felejtett s arcunk az olvasásba belesápadt; de főleg egy pont lett, amely megejtett. Szent mosolyáról olvasván a vágnak, mely csak egy csókra szomjazik bolondul, ez, aki tőlem többet el sem válhat, ajkon csókol, remegve izgalomtól. Így Galeottónk lett a könyv s írója. Áznap többet nem olvasánk azontúl.” Amíg az egyik lélek ekként szóla, a másik zokogott, hogy úgy éreztem mint akinek elhal egész valója, és mint valami holttest, földre estem.

– Dante itt kíváncsi, ami érthető, de nem tola-kodóan az...

– Mennyi kíváncsiság és mennyi tapintat, együttérző szeretet teszi élővé ezeket a sorokat, a hajdani szerelmesek vallomását! A költő érdeklődését is lenyűgözve figyeljük. Ha időnk engedné, fellapozhatnánk azt a Lancelotról szóló elbeszélést is, amelyet a hajdani fiatal pár olyan személyes ámulattal olvasott. Dante szokatlan gyöngédséggel és figyelemmel idézi föl ezt a jelenetet. Erdemes megízlelnünk, mi történik akkor, ha egy fordító ajánlatára lemondunk az eredeti költemény rímeiről. Idézzünk most néhány sort Nádasdy Ádám fordításából: „Egy ízben olvastunk, kedvtelésből, Lancelotról, kit szerelem gyötört; egyedül voltunk, és gyanútlanok. Olvasás közben össze-összenéztünk, néha az arcszíniünk megváltozott; ám jött egy pont, mely végképpen legyőzött: mikor a régen vágyott szép mosolyt a szerelmes hős csókkal illeti – akkor ő, itt, ki tőlem el nem válik, a számra reszketőn csókot adott. A könyv lett Galeottónk, meg a szerző; aznap mi már nem olvastunk tovább.”

Ez a fordítás pontos, szövegű, bizonyos szempontból hívebb is,

mint Babitsé. Ugyanakkor van egy súlyos fogyaté-kossága: a fordító lemondott Dante rímeiről, és emiatt nem tudja visszaadni az eredeti mű hangulatát. Ehhez a szöveghez kell valamiféle zenei kíséret. A tartalmi szempontból kifogástalan fordítás enélkül nem él, nem ragad meg minket. Babitsé szabadabb fordítás, de élő.

– Érdekes, hogy bár Nádasdy Ádám költő, a fordításából mégis eltűnik Dante költészete.

– Nagyon pontosan akarta megragadni a jelentést, de a prózaian csen-gő szavak üresek maradnak, és ez a végzete ennek a vállalkozásnak. Ugyanakkor segít abban, hogy a másikat megbecsüljük.

– A Purgatóriumból melyik részt emelné ki?

– A művészek gőgjéről szóló tize-negyedik énekben egy Miatyánk-pa-rafrázist olvashatunk. Babits fordítá-sában így hangzik: „Ó, Miatyánk, ki lakozol a mennyben, nem határo-kba szorítva, csak első magassá-godhoz vonzó szerelemben: szenteltessék meg neved. Áldja felső erődet minden teremtmény beszéde, s fuvalmad, mely a szí-tbe édesen jó. Jöj-jön el a Te országod, a Béke: mert ha nem jön, mi minden képességet összeszedve sem érünk közelé-be. Mint anygala-id áldozzák Tenéked akaratu-kat, dalol-ván: »Hosanna!«: úgy áldozzák az emberek övéket. Hull-jon élénk a mindennapi manna, mely nélk-ül e vad pusztán hátracsüg-ged, aki leginkább elő-rerohanna. Miké-p mi annak, aki ellen-ünk tett, bocsáss meg nek-ünk; légy irgalmas ostor b-ün-ünk számá-ra; ne nézd érdem-ünket. Erőn-ket, mely oly könnyen rossz-bakó-stól, ne hadd, hogy az ő-s Ellenség kísért-se: de szabad-íts meg minket a Gonosz-tól. A végső ké-rést nem magunk-nak kér-te ajkun-k, Uram, mert nem kell; ha-nem annak, kinek még föld-i h-ús-ban cammog él-te.”

Ez azért érdekes, mert tudatosan túl van írva. A művészeknek meg kellene szabadulniuk a gőgjüktől. Imádkoznak, de az egyszerű szöveg-ű Miatyánk helyett egy feltupí-rozott könyörgéssel fordulnak Isten-hez. Ő azonban nem veszi komolyan ezt a könyörgést, elfordul. A gógös művészek még a túlvilágon is job-ban hisznek a művészetükben, mint Istenben, aki Jézus egyszerűségével szólított meg minket itt a földön. Így szólít meg minket most is, és azt vár-já, hogy úgy viszonzozzuk a szavát, ahogyan ő beszél hozzánk.

– Dante tisztában volt azzal, hogy benne is megvan ez a góg.

– Igen, ott volt benne a kísértés, hiszen ő is művész volt. De nem pél-daként állítja elénk ezt az imát, nem azért, hogy így imádkozzunk. Épp-en ellenkezőleg, azt akarta érzékel-tetni: a művészek kísértése, hogy még az imádsá-gból, a Miatyánk-ból is művészetet csináljanak. Ehelyett az evangélium egyszerűségével kel-lene Istenhez fordulnunk.

– Utoljára maradt a Paradicsom. Eb-ből is választana egy részt?

– Az istenlátás című utolsó ének-ben – a harmincharmadikban – a költő Máriát szólítja meg imával, aki leánya, teremtménye volt Jézusnak, majd az édesanyja lett. „Óh, szűz Anyánk, leánya ten Fiadnak, teremtményeknél nagyobb és szerényebb, ő-s célja az örök határozatnak: természet-ünket a te tiszta lényed meg-nemesíté, úgy, hogy a Teremtő teremtménnyé lett benned, s szent erényed mé-hedben felgyúj-tja a tisztelendő szerel-met, melynek örök melegéb-ül a Béke e Virága volt kelendő.”

És akkor jönnek ezek a csodálatos sorok: „Te déli láng a Szeretet egéb-ül vagy itt nek-ünk; és lenn az embereknek élő forrás, melytől remény-ük ép-ül. Ur-nő, minden kegyek tőled ered-nek! Aki nélk-üled vágy-ik szent malasz-tra, szárny nélk-ül vágy-ik száll-ni az eret-nek.”

A szavakba foglalhatónak a hatá-rára jutottunk, de a költőnek siker-ül kimondania a kimondhatatlant, sza-vakba foglalnia a hit tapasztalatait. Egy találkozás emlékét idézi meg, de a nyelv lehetőségei itt már véget ér-nek, és ezt mondja el nagyon becs-ületesen. Egy költő, aki a végsők-ig tá-gítja a kimondható határát, s ugyan-akkor a határokon is túlra sodródik válsá-gában, bevallja, hogy itt már csö-döt mondanak a szavak: Innen kezdve látá-somat hiába vágyom leír-ni: gyenge lesz az ember szá-va rá, és emlékezete ká-ba. Mint akit elfog álom-teli szender, s ébredve megmar-ád a benyomá-sa, de más-ra emlékez-ni nem bír, nem mer: ugy tűnt el az én lel-kem látomá-sa; valami édes megmar-adt belő-le máig; s ki mer-ne emlékez-ni más-ra? Hó olvad így, ha nap s-ít a tető-re; s a Szibillá-nak jó-soló falombok így száll-tak szét a legkisebb szellő-re. Oh, égi Fény, te kit a föld-i gondok s föld-i fogalmak soha föl nem ér-nek, tedd dicső-vé a dalt, melyet ma mon-dok. Ha most malasz-tod könyör-ülve raj-tam emlé-ked e versekben visszazend-ül, győ-zelmed hí-re terjedend a dal-ban.”

Bodnár Dániel
Fotó: Merényi Zita

Jelenits István:
Betű és lélek című könyve megvásárolható az Új Ember könyvesboltban (Budapest, V., Ferenciek tere 7–8.; nyitvatartás: hétfő, kedd, csütörtök, péntek 9–17 óráig; szerdán 10–18 óráig) vagy megrendelhető az Új Ember online könyvárúházban: bolt.ujember.hu

Egészen átadom magam Neked

Wyszyński bíboros Mária-tisztelete

Szeptember 12-én avatják boldoggá Stefan Wyszyński lengyel bíborost Varsóban. Grzegorz Maria Bartosik OFM-Conv, a varsói Stefan Wyszyński Egyetem Teológiai Kara Mariológiai Tanszékének professzora írását olvashatják a főpásztor Mária-tiszteletéről.

Wyszyński bíborost nem lehet megérteni anélkül, hogy megértenénk a Boldogságos Szűzanyához fűződő viszonyát, továbbá Mária szerepét életében és apostoli munkájában. Három dimenzióban figyelhetjük ezt meg: személyes élete, a nemzet és az egész világ dimenziójában.

Mária szerepe a primás személyes életében

A Mária-tiszteletet Stefan Wyszyński otthonról hozta, szüleitől örökölte. Kilencéves volt, amikor meghalt édesanyja, ez indította arra, hogy Máriát válassza lelki édesanyjának, és neki ajánlja egész életét: fiatalkorát, papságát, püspöki és primási szolgálatát. Amikor 1925. augusztus 3-án Jasna Górán, a częstochowai Szűzanya kegyképe előtt bemutatva első szentmiséjét, meg is jegyezte: „olyan Anyát szeretnék, aki már mindig velem marad, aki nem

hal meg, hogy jelen lehessen minden szentmisémén”.

A Máriához fűződő személyes kapcsolat építésében vélhetően a tartóztatás ideje (1953–1956) jelentette a legfontosabb időszakot Wyszyński bíboros számára. Internálása elején, 1953. december 8-án a warmiai Stoczek kolostorában kelt „személyes felajánlása a Szent Szűznek”. Ebben ezt kérte: „Szűz Mária (...), fogadj engem örökre a Te szolgáddá és gyermekedé. Légy segítőm minden lelki és testi szükségemben, valamint a másokért végzett papi szolgálatomban. Egészen átadom magam

Neked, Mária, és a Te rabszolgádként szentelem Neked testemet és lelkemet.”

Lengyelország és a lengyel egyház érdekében végzett lelkipásztori tevékenységének máriás dimenziója

„Mindenben Máriára hagyatkoztam” – fogalmazta meg röviden, és ezt a teljes ráhagyatkozást valósította meg püspöki, majd primási szolgálatában is. Internálásának utolsó szakaszában 1956-ban az egész lengyel nemzet nevében fejezte ki a Má-

ria iránti szeretetet a „Jasna Góra-ieskü” formájában. Az eskü célja a lengyel nép keresztény életének megújulása volt. Tartalmában való elmélyülés és a nagy kilenced (1957–1965) felkészítette a nemzetet Lengyelország megkeresztelkedésének ezredik jubileumára, amelynek csúcspontjaként Wyszyński bíboros egész Lengyelországot Mária, az Egyház Anyja anyai rabságába ajánlotta Krisztus Egyházának szabadságáért (1966. május 3.), és a lengyelek elkötelezték magukat az egyetemes Egyház szolgálatára.

Fáradozása, hogy Mária betölthesse anyai küldetését minden ember életében

Miután megtapasztalta Mária gondoskodását hazája életében, a bíboros arra törekedett, hogy a Boldogságos Szűzanyát az Egyetemes Egyház Anyjaként tiszteljék. Az ő kezdeményezésére hirdette ki VI. Pál a II. vatikáni zsinat harmadik ülésszakának végén (1964. november 21.), hogy Mária az Egyház Anyja. Emellett a lengyel primás szorgalmazta, hogy a pápák teljesítsék a Szűzanya Fatimában elhangzott kérését, és ajánlják fel neki az egész világot. A lengyel püspöki karral együtt négyszer fordult ezzel a kérréssel VI. Pálhoz (1964, 1969, 1971,

1974) és egyszer II. János Pál pápához (1980).

Az a Mária-tisztelet, amelyet Wyszyński bíboros megélt és hirdetett, a Szentháromság Egy Isten kultuszához vezetett püspöki jelmondata értelmében: „Per Mariam soli Deo”. Ennek a kultusznak a célja a katolikus hit megóvása volt Lengyelországban és a világon. Gyakorlatias jellegeből fakadóan a Szűzanya tisztelőit arra vezette, hogy Isten parancsolatait megtartva és az evangélium tanítása szerint éljenek.

**Forrás és fotó: Ekai.pl
Fordította: Koncz Éva**

Stefan Wyszyński bíboros

MIATYÁNK

Stefan Wyszyński:
Miatyánk című kiadványunk kapható az Új Ember könyvesboltban vagy megrendelhető az Új Ember online könyvruházban: bolt.ujember.hu

PÜNKÖSDI KÖNYVNAPOK AZ *Új Ember* KÖNYVESBOLTBAN

Május 17. és 31. között az Új Ember kiadványok 20% kedvezménnyel vásárolhatóak meg könyvesboltunkban és webáruházunkban

